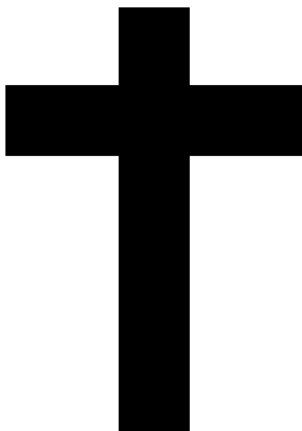

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN
NI ST. MATTHEW OT
SĪN AI PI.

The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada

**ÖKHS' I TSĪN IK SĪN NĪ ST. MATTHEW OT SĪN AI
PI.
The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada**

Public Domain

Language: Siksiká (Blackfoot)

Translation by: Rev. John William Tims

This C. M. S. publication by the British and Foreign Bible Society in 1890 is in the PUBLIC DOMAIN (not copyrighted). Conversion to USFM was courtesy of the Digital Bible Society.

2017-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021
0a409c18-61ef-5282-961d-ef2aa587bd17

Contents

ST. MATTHEW 1

ŌKHS' I TSĪN IK SĪN NI

ST. MATTHEW

OT SĪN AI PI.

1 SIN AK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks' oaiĕxĕsts. 2 Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappiipix; 3 Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĭmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram; 4 Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon; 5 Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuai; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuai; ki Obed ikuyiu' Jesse; 6 Ki Jesse ikuyiu' David omŭx'nin'a; ki David omŭx'ina ikuyiu' Solomon, annŏk' ake'uŏk itom'itomiuŏk Urias man'itotsipokaiĭmmiuai; 7 Ki Solomon ikuyiu'. Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa; 8 Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias; 9 Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias; 10 Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias; 11 Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pap piipix, annik' ito'toŏpikau Babylon; 12 Ki ot'sitotas au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel; 13 Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor; 14 Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud; 15 Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob; 16 Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annok ipau'kaiĭmmiuŏk Jesus, anĭstau Christ. 17 David otsis'tsits'unoauai Abraham itsipuk' sŭpokosĭnimotseĭiau ke'pitappĭiau nĭssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭstsits'unoauai David mats'itsipuksŭpokosĭmmotseĭiau, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭstsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksŭpokosĭmmotseĭiau matsĭsse'koputtsi. 18 Jesus Christ, otsipokai'isĭnni ũn'niniitsiu: Annik' Mary, Jesus oksis'tsi, Joseph otak'okemattŏsaie itop itappĭinai, otse'kosatsok Atsĭm'istaaw. 19 Joseph om'i mokŏm'motsitappĭiu, ki matsitsitau'ats mŏk'aiiitsĭnnikŏttŏsaie; osĭme'tsitan mŏksisĭm'ianĭstŭpskoŏsaie. 20 Ki otai'ksĭmstatosae, Satsit, Ap'ĭstotokiuāoto'tokatatsĭs otsipopŏk'toakaie ki otan'ikaie, Joseph, David okku'i, pĭnstŭnnos Mary kŏk'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'iStaaw. 21 Ki ai'aksipokaiĭmmiuai okku'yi, ki kitak'anĭstsĭnnikŏttau Jesus: tŭkkā, otsitappĭim'ix otsauum'itsitappĭisuauĕsts aiaki-taikŏmotse'piuax. 22 Itŭn'nitsiuai mŏk'itsenŭpanĭstŏsi Ap'ĭstotokiuā otse'poawsĭs, otsiprophei itotse'poawsĭnĕs, ki an'ĭmai, 23 Satsik, mokŏk'iake ai'akopitappĭiu, ki ai'aksipokaiĭmmiuai okku'yi, ki ak'anĭstsĭnnikŏttsiauaie Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭstotokiuā ipokai'tappĭimmau. 24 Joseph otsipuaw'ki otso'kani, ũn'niitsitappĭiu Ap'ĭstotokiuā oto'tokatatsĭs otan'iĭpiaie, ki ito'tuyiuai otokem'an: 25 Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiĭsaie matpoksokamĭu'atsaie: kinitsĭn'nikŏttsiauaie JESUS.

2

1 JESUS otai'pokaiĭsi Bethlehem, auŏsĭn'ĭm Judĕa, annĭsts'ĭsk

ksistsiku'istsk, Herod otsitsinaipi, Satsik, mokök'ietappix umut'autstsiipi apinök'kuyi itsipuk'sipuiäu Jerusalem, ² An'iau, ünän'ök manipok'auök Jews otsin'aimoaiuaie? Tükkä, annim' apinök'kuyi stai'tappiosi nitsino'ünan okökatosim, ki nimut'otopinän nökö'itauatsimmimösinan. ³ Herod omüx'ina otokh'tsisaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem istokönai'tappix iköno-nokap'aitsitamiuax. ⁴ Ikönaumoi'piüsax omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, süppoöttesattsiuax Christ mök'itsipokaiipiaie. ⁵ Ki an'istsiauaie, Bethlehem, Judæa istauösin'im, ün'nimaie; ün'anistappi prophet osin'aksin; ⁶ Ki ksësto'a Bethlehem, Judæa istauösin'im, kimats'inükstsi puua, Judah istsin'ax; Nin'auök, ksesto'a ak'itsistauasiu ki osto'i ai'akauökitsimau nitsitappim'ix Israel. ⁷ Herod, simi'nikötüssax mokök'ietappix, sokap'süppoöttesattsiuax otsokap'inökuyisaie kökatosi. ⁸ Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; kian'iu, kükko' sokap'apsümmok pokau'ök; ki ikonoainoeniki, itüm'ütskitsinikokik nökö'itsitotosi nökö'it a tsim mim mosi. ⁹ Otokh'tsisaie omüxina otan'iipiaie, itsis'tapuiau; ki satsik, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsiipi apinök'kuyi otsitom'akoaiauaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitapuipiaie itots'iketsipuyiuaie. ¹⁰ Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii. ¹¹ Ki otaitsipis'sau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mimmiau: ki otaipasuk'inissauësts otakomüskotuksuauësts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh. ¹² Ap'istotokiua papaukökianistcsax mökstaiskito'tosau, noke'tsi moksokui itüp'akaiiau. ¹³ Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiua stotokatatscs papau'tsuaie Joseph, an'isituaie, Nipuat, ki mattos'au pokau' ki oksis'tsi ki iküm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otümanisto; tük'kä, Herod ai'akapsümmiuaie inük'sipokau möks'enitösaie. ¹⁴ Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuaix inük'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itüp'itappoiau: ¹⁵ Ki itau'puaie otai'insaie Herod, möksenüp'anistosi Ap'istotokiua otse'poawsin, otsiprophet i totsi'uaie, Egypt, ün'nimaie nitsit' ütümmau noko'a. ¹⁶ Herod, otai'noösx mokök'ietappix otap'apistotoyisax, eks'kaiistsetükkiu, ki itüp'otoköttsiuax (otsen'nakemix) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sök'umappix ikön'ainittsiuax; küttaistoki'stuyimix sök'umappix mat'okönainittsiuax, umut'otsksinippi otsokap'süppoöttesattsiuax mokök'ietappix. ¹⁷ Itüm'enüpanistomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi, ¹⁸ Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omökoyesinni, Rachel o'kosix itau'asünü ki matokuikiawpiketükkiu'ats, tük'kä, itsen'iau. ¹⁹ Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiua ototokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie. ²⁰ An'istsiauaie, Nipuat'ki mattos'au inük'sipokau ki oksis'tsi, ki itüp'itappoat Israel istau'ösinim; tük'kä ini'au anniks'isk ap'üssummiiskaie otsipai'tappiisinni. ²¹ Ki itsipua ki aiako'tuyiuaix pokau'a ki o ksis'tsi, ki Israel istauösin'im ito'to. ²² Ki otokh'tsisi Archelaus otau'atsuaiitsitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstün'imaie mök'ittapposaie; ki Ap'istotokiua otsipapuanistosaie, Galilee itan'is'tüpitappo: ²³ Ki akapioyis, Nazareth anistau, ito'to kiitoko'yiu; mökenüpanistosaie prophetix otan'iipiaix, akanistai'niköttau Nazaren'aikuun.

3

1 ANNISTS'ISK ksistsiku'istsk John Baptist ito'to Judæa

istoks'itapiksökkui, itüs'-ksinimatstokiu, ² Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im i'ts'in'naiisinni atstsiu'. ³ Am'auk annök' matap'piuök Iſaiah prophet an'iu Nitsitappiua kſistapitauosinim sokſe'puyiu, Süppoatsitotokh'sattoat Nin'a oksokui, oksoku'ists moköm'otstſisests. ⁴ Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki istſiköp'okui itſep'siu; ki otſo'öſſinēſts tsikatsix ki namap'iniu. ⁵ Jeruſalem iſtokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa iſtokönai'tappix, ki Jordan iſtauöſſin'im iſtokönai'tappix mat'okönitautaaakax. ⁶ Ki nie'tüktai Jordan (an'iſtop), otſit'üſtapinopiax, ki otſauum'itsitappiueſts aiinüp'anïſtomiaueſts. ⁷ Ki otſinno'öſſax otas'taaïſſax akai'tappiiax Phariſees ki ſaducees, otſittüp'auauököſſax otſitüſta'pinükipi, an'iſtsiuax, Pitſeksinau'kosix, tükka' kitan'ikoau kökanïſtüp'iſtüpikſatöſſuui annik' iſtſe'tüksinik aſtai'tſiik? ⁸ Ai'süſksattok matsiin'ists mök'itanïſtoſi kïtsauai'tſitani: ⁹ Pini'tſiſiikſik kïtsiſi' tanauēſts kok'kitünïſſuui Kïn'un Abrahami; kitan'iſtopuau Ap'iſtotokiau, am'oxim okotokix ikotsiſtauatomoaiau Abraham pokax. ¹⁰ Kiannok' köts'eksïſts kaxa'kin itsipo'toau: könai'iſtsis ſaiinasïſſi ak'aikakiaiau ki ak'autuſſaiau. ¹¹ Okke' kimut'sitüſtapinopuau kökkïtsiſauai'tſiſauai: apatots'ik annök' ai'aksakootoök aiïſ'skunitapſiu, nimatsikökokotopa'tomouaſts matsikïſts': Otſoi' kimutak'iſtapinokoau Atſim'iſtaaw ki iſ'tſi: ¹² Oſe'kotükkiatsis ai'inïmaie, kiaupüx'ixtoxixi otſit'aiſuiſuitſipik'iakipi aiaksokapſe'maie, oſoſ'tſipikiapioyis aiakitſiptſipotomēſts otapaiēn'ïſimmanïſts; ki iſtotox'kſiïſts iſtiſi' matakſiu'ats ai'akēſinimēſts. ¹³ Jeſus Galilee itüm'aumatto, Jordani nie'tüktai ito'to, John mökïtsiſtapiniïſaie. ¹⁴ Ki John paiau'tſimïuaie, ki otan'ikaie, kſēſto'a iſ ta' pin o kit, kitaketak'ſipuksipat to kökokotſis'tapinnökſi, ki kumaukſipuksipaakïkſ? ¹⁵ Jeſus an'iſtsiuaie pokitſe'tſit annok': nöks'iſtuſtiſinan moköm'motſitappiisinni. Itümipaio'kïts etomoyiuaie. ¹⁶ Ki Jeſus aiïſ'tapinnöſſi, itopïſſiſſoa'tomaie okke': ki, ſat'ſik, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyiuaie Ap'iſtotokiau otatſim'iſtaaw itutui'süpinümaie ſiſtiſi' iſtſinauüni'inai, ki itokhitopi'inai: ¹⁷ Ki, ſatſik, epo'awſinni spots'im itunni'u amok'auk nitük'omimokoa, nitſekök'h'simau.

4

¹ ATSIM'ISTAAN kſis'tapiksökkui itümitüppip'uaie Jeſus, ſauum'itsitappiua mök ſakſksinnoöſaie. ² Ki niſip'puyi koku'ists, ki niſip'puyi kſiſtsikuïſts otſit'ſaioyipïſts, iſakoo'notſiu. ³ Ki Iſſakſ'kſinïmaitappii itoto'yinaie an'iïnai, Iküm'ümeniki Ap'iſtotokiau okku'i, am'oxim ok'otokixim ſiſiſ'ſatsiſau mökitapaiēnaſau. ⁴ Ki itünis'tſiuaie, Sinaip Matap'pi matokot'otſipaitappi'uaſts napaiēn, Ap'iſtotokiau maoi'ï umufokönai'poawſiſts aiakotſepaitappii. ⁵ ſauum'itsitappiua otſiſitapip'piok Atſim'akapioyis, ki itokhit'ſipotoyeik Nato'iapioyis, ⁶ Ki an'iſtsiuaie, Iküm'ümeniki Ap'iſtotokiau okku'i, inis'suiiauünit: ſin'aip, akanïſtsiuax oto'tokatſis kſēſto'a: ki otſu'auēſts kitakitotſiketsi'enokiau, koköt'ſiſts kökſtai'tükökhsau ok'otoki. ⁷ Jeſus itünis'tſiuaie, mat'sinaip, kimataksakſſinoau'ats Nin'a, kitap'iſtotokä. ⁸ ſauum'itsitappiua ſpaiiſtükki otſittümmi'pokiaie itaiiſtummüt'tſiikaie könauau'öſinïſts ki iſtapinaiſſiikiēſts; ⁹ Ki anïſtsiuaie, am'otſim könauau'öſinïſts kitak'okoto, apïſ'tuſſiſſanopieniki, atſim'mimmokeniki. ¹⁰ Jeſus itüman'iſtsiuaie, Miſ'taput, Satan: ſin'aip, Nina Ap'iſtotokiau kitak'atſimmimmau, ki kitak'aitaniſtaitoau. ¹¹ Ki ſauum'itsitappiua

otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokatatsix ito'toyikiax ki otpum 'okax. ¹² Jesus otokht'simsi John een'ösaie itsitap'po Galilee: ¹³ Ki otünistüpa'atosaie Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, išsoots'i omük'sikimi ai'aketskökkuu Zebulon ki Nephtholim: ¹⁴ Isaiiah otse'poawsin möksenüpanistösi otanipi, ¹⁵ Zebulon istau'össinni ki Nephtholim istau'össinni o mük'sikimi ista'potsim, Jordan ap'ümmotsim, Galilee istok'auaax; ¹⁶ Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omük'anatsi nan'immiu: ki anniks'isk matap'pixk auössin'ni eínsin'ni itstsi'ipi ki einiu'tüxissinni itstsi'ipi, itau'pixk, ksistsikui'natsiu otsüs'köpsiu. ¹⁷ Annik' Jesus aumütüpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots' imistokök'itsimani äststsiu'. ¹⁸ Ki Jesus, auau'ökassi, Galilee istomük'sikimi, itsinnu'yiuax aiis'künnimotseiyix, Simon, an'istau Peter; ki oskün' anistau Andrew, isksimmatük'kiomikatsis omük'sikimi itai'suiapiximiauie, tük'ka itomik'aitappisau. ¹⁹ Ki itünis'tsiuax, noksuppa'akik, ki kitakitaumik'ottaiau matap'pix. ²⁰ Ki atomik'atsuai itskim'miau ki itopokiuo'iauaie. ²¹ O müt'tökkiosi matsitsinnuyeuax mat'oskünümmotseiyix, James, Zebedee o ku'yi, ki John oskün', ipit'süpinnuyiuax ak'iosatsis, Zebedee, iin'ouaie, aip'simix otomik'atsuaux: ki itsin'niköttsiuax. ²² Ki ipit'skittsiiauaie un'ouaie ki ak'iosatsis, ki itopokiuo'iauaie. ²³ Ki Jesus Galilee istokönau'össinni itap'auauökau, otatoioko'auëts itai'pistsksinimatstokiu ki aisokse'puyiu spots' im istsetam'itsiniksinni; ki matap'pix opüs'tsimmesuai ki otok'tokossinuauëts ikön an'küttutuyiuax. ²⁴ Ki otap'istutüksinni ikönauanetünistöpaie Syria istau'össinni; ki ikönai'oktokosix, ki amianietsipüs'tsimisix, ki anniks'isk matap' pixk sauumitsitappiua itsips'tokoyiau, ki mat'tapsix, ki an'auxenix, ikönitautsippotoaiax; ki ikönau'küttutuyiuax ²⁵ Ki Galilee istokönai'tappix ikönaw'pokiouoiauaie, ki Decapolis, ki Jeusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ümmotsim istökönai'tappix matsekönaw'pokiou'iauaie.

5

¹ Kí otsinno'ossax akai'tappix ni tum'mo ita'misso: ki otau'pissi otsitappim'ix ototaakax: ² Ki itsipa'kuiaiu ki itüsksinim'atsiuax, ki itüniu, ³ Anniks'isk matap'pixk oskëttsipöppuauëkk ikikim'etükkiisk, etam'etükkiau: spots'im itsin'naiisinni osto'auai otsinan'oiiau. ⁴ Au'yesix etam'etükkiau: aiaksikiawpiksistotoaiiau. ⁵ Ikkinäp'itappiix etam'etükkiau: ksök'kum otaksinan'oiiau. ⁶ Ino'tättomix moköm'motsipaitappiisinni ki inäk'attomix moköm'motsipaitappiisinni etam'etükkiau: ai'akokuyian. ⁷ Kímapi'itappix etam'etükkiau: otak'sikimokiau ⁸ Ksikus'skëttsipöppix etam'etükkiau: ai'aksinnuyiauaie Ap'istotokuuä. ⁹ Inüs'tsetappix etam'etükkiau: akanistainiköttaiau Ap'istotokuuä o'kosix. ¹⁰ Anniks'isk matap'pixk itsikim'atsistotoaiiau otökommot'sitappiuösoauëts etam'etükkiau; otsinan'oiiau spots' im itsin'naiisinni. ¹¹ Oksis'totokoenuki ki maka'pi sitsip'sükoenuki, ki aisimmim'motsenikiau, tükka kitük'omimmokoau kitse'tametüksuai. ¹² So poke'tametükkik, spopai'piik; kitakitakai'sakinnosüko spots'im: apatots'ik neto'yik üninetoksisotoyiuax Ap'istotokuuä otsiprophetix. ¹³ Kësto'akauk ksök'kum itsistsixipoku: attosai'e umut'aiawxipi itsix'ipokuyi, tsanistapiu ksök'kum umutaiaksistsixipokuisstsiip? Matütokoapi'uats, ki aksis'tapixip, ki akitsitautsammai'osi. ¹⁴ Kësto'akauk ksök'kum istün'natsii. Akap'ioyis aitokittokhi

netum'moyi matokotsiksísattp'ats. ¹⁵ Matap'pix matotstsím'axauaie anak'imatsís mökítsitaistakhtotosauaie assuyin'i, itai'süppatomiau itai'süpanakímatsopi, ki matap'pix itsíps'taupix napioyís itokónnauan'akímaiau. ¹⁶ Neto'yik kitan'akimatsís ístot'únnaasayit matap'pix mök'ítsinniisau kitawx'ístutsipists mök'íttsakúttosauaie kin'a spots'im. ¹⁷ Pinstak nimut'otopi nökítünnístupipotsísau okök'ítsimani, ki prophet ix otün' issuai: nimatütoto'pa nökítünnístüpipotsísau, nimut'oto mökítsüpanís'tsístutsísau. ¹⁸ Kitau'münístopuau spots'im ki ksök'kum otsauomai'tsinikasi, ki okök'ítsimani otsitsauomsüpanístsiopi tüks'kai sikük'sínaksín okök'ítsimani ittsi'ipi mat'akítsínikauatsaie. ¹⁹ Annök tukskai am'ostsim inüxe'poawsists küttaí'aksístutsímökaie, ki ai'aksksinímatsokax matap'pix mök'staíístutsísaxaie, ak'anístainiköttau inüks'tsim spots'im; annök' ai'aksístutsímests ki ai'aksksinímatsokax matap'pix möks'ístutsímests, ak'anístainiköttau omük'sím spots'im. ²⁰ Kit an'ístopuau kitokómotsípaitappiisinni saíís'tüpükuiökhsíssi Scribes ki Pharisees ot'okómotsípaitappiisüests kimatakitsípupauats spots'im ístsín'naiisinni. ²¹ Kikai'okhtsipuau ükkaiiap'ix otan'íkoaiu, Pinuye'níki: ki annök'ai'akoyenikiuök ai'akesetsímaie okök'ítsimani: ²² Ki kitan'ístopuau annök' ksístapístsím'iuök ox'okoä ai'akesetsímaie okök'ítsimani; ki annök' ak'anístsiuök ox'okoa Raca, aiakesetsímaie okök'ítsimani: ki annök' ak'anístsiuök, kítüt'tsapsi, ai'akesetsímaie Gihenni ots'tsíimímaie. ²³ Puksípip'potomíniki kitak'íksístomütskotüksínni natoí'apioyís, ki íksínim'íniki kixokoa kítsís'tsimmok, ²⁴ Ün'nim altar ístsskit' kitakíksístomütskotüksínni, ki matskot'; matom'ots matsin'nüstseik ksésto'a ki kixokoa, ki tüm'ütsipuksiput ki sakumüts'kotoat kitsíksíst'omütskotüksínni. ²⁵ Kipínnüs'tseímís kikakhtum'o, kitsakiokhpkou'pimössi: kökstaíístapípiok au'kökítsímái, ki au'kökítsímái ök'staukotsei eénake'nai, ki kitakítsíps'tapixik itai'ínükiopi, ²⁶ Kitau' münísto kitsauomai'ponitatossi kitak'sakookotossi, kimataksuxpa. ²⁷ Kikai'okhtsipuau otanipuuuests ükkaiiap'ix, Kimatakauökotapuuua: ²⁸ Ki nestoa kitan'ístopuau, annök' üs'sümüuök ake'uök mök'sta tossaie, ükaukhtauuökautättseuaie u'skéttsípöppi. ²⁹ Kinet'oopspi itsuyísseeniki, sauau'tos ki mís'tüpapíksístsís: ökh'siu tüks'kúma mök'saiínakuaiíssi kööpspi, ökstaíís'tupapíksís kostüm Gehenna. ³⁰ Kinet'otsís itsuyísse'éniki kawksínnít', ki mís'tüpapíxit: ökh'siu tuks'kai kotsís'i mök'saiínakuaiíssi, ökstaíís'tüpapíksís kostüm Gehenna. ³¹ Ük'auanístop annök' aiaksíksíuatsíuök otokem'ani ünnianíst'okotsís iksíuo'ísínaksín: ³² Ki kitan'ístopuau annök' aiaksíksíuatsíuök otokem'ani, otsauomauu'ökotasi, nokets'ínai otauökotáts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuök otai'ksíuatai'ísk itau'ökata. ³³ Stsí'í, kikai'okhtsipuau otan'ipuuuests ük'kaiiap'ix, kimataksíksístapatauüni'pa, ki, kitakítauanístau Ap'ístotokíua kitatauün'íssinni: ³⁴ Ki kitan'ístopuau, Pinüt'auünik; spots'im pinitüpütäuünik; tük'ka Ap'ístotokíua otpiso'pötsísaie: ³⁵ Ksök'kum pini'tüpütäuünik; itsíssuikau'piu: Jerusalem pini'tüpütäuünik; tükka Omüx'ina ot'akapioyímaie. ³⁶ Kimat'akitüpütäuunipa kotokón', kimatöksíksístutsípats nitu'kuyekai ki kimatöksíksístutsípats. ³⁷ Ki anik' A, A; Sa, Sa; matoketauanieniki, mat'ökhsíu. ³⁸ Kikai'okhtsipuau, ük'auanístop sauau'toainiki moöps'pi, kitak'ökötanístotoko: ki sauau'tsimíniki mokhpe'kínni, kitak'ökötanístotoko. ³⁹ Ki

kitan'istopuau pinstšimmim'motsemis sauum'itsitappiua: ki annök' kitakauaiak'ioökö kitsets'stoksis matoko'tsis ki mat'stoksis'. ⁴⁰ Ki matap'pi makitotsissip'puyissaie au'kökitsimiai, ki stakhts'isokösim mök'otsisaie, mat ün'nistotsis kisau'tütsisokösim. ⁴¹ Ki annök' kitsitappa'atsokök tuks'ka üskskak'sinni, pokom'is na'toki iskskaksinni. ⁴² Annök' kitau'kömönikök, ko'tsis, ki annök' kitai'akükkumatükok, pino'tükaatsis. ⁴³ Kikai'okhtsipuau ük'auanistop kitak'ükomimmau kitopokau 'pimokä ki kitak'aukimaukikakhtum'o. ⁴⁴ Ki kitan'istopuau ükomim'misau kikakhtum'ix, Atsim'mimmisau anniks'isk matap'pixk kitai'pakosinikokoauaxk ökhs'istutosau anniks'isk matap'pixk kitau'kimokoauaxk, ki aua'tsimoiikatomosau anniks'isk matap'pixk kitse'ksistotokoauaxk, ki kitai'kimatsistotokoauaxk; ⁴⁵ Kokaukosimmi'issuai Kın'oua spots'im: tük'ka ikkünats'iuaiie natos'i sauum'itsitappix ki ökh'sitappix, ki soio'tümstuyiuax mököm'otsitappix ki sau'ökömotstappix. ⁴⁶ Ukomim'mainoinikiau anniks'isk matap'pixk kitük'omimmokoauixk, tsaak'anistappiuats kisa'kinosuai? Küttomünistauükomimmotsein'axau publicanix? ⁴⁷ Ki namiksematsim'ainoinikiau kixokoax, tsanistapiu'ats kumutaumotsapiau stsik'ix? Küttomünistaiksematsimmotseiu'axau publicanix? ⁴⁸ Ki süp-puiap'sik manist'süppuiapsi kın'oua spots'im.

6

¹ ISKSKATS'İK kökstau'kömmotsitappiisuai matap'pix kökainu'yissi; ikümits'tsiki kın'oua spots'im kimataksakinösükoauats. ² Mak'aumütskotükkieniki pinik'it manistsik'ipi aiksistapokömotstappikasix itai'puyissax nato'i'apioyists ki moksoku'ists, matappix möksinnu'yissax. Kitau'münistopuau sakino'sattaiau. ³ Ki aumüts'kotükkieniki pinsksinis' i'aksissautsis kinet'otsisi otai'istutsipi; ⁴ Möksisimis'si kitaumüts'kotüksinni; ki Kın'a, aisimmiüs'süppiök, kitaksinnoam'sakinosük. ⁵ Ki atsimo'i'ikainoeniki pinet'omanistsik aiksistap'okömotstappikasix: otük'ometsimanoaiu mökauatsimoiikasau otsitai'puyisau nato'i'apioyists ki moksoku'ists itsi'kokeists, matap'pix möksinnu'yissau. Kitau'münistopuau, sakino'sattaiau. ⁶ Ki Ksësto'a, a'tsimoiikainiki, istsipi koko'ai, okim'iniki, a'tsimoiikamis kın'a ai'simmiapsiua; ki kın'a, aisimmiüs'süppiök, kitaksinnoam'sakinosük. ⁷ Ki atsimo'i'ikainoeniki piniksistape'puawtsis, manistaikstapepoattopiauaie saie'tükkix: tük'ka üs'taiu ak'aiokhtokiau otakai'puyissau. ⁸ Pinet'omanistsik, tükka Kın'oua isksnim'ests kitsipu'inakitsipists kitsauomuan'istopi. ⁹ Ün'anistüttsimoiikak: Nin'an spots' im kitsitau'pipi, ünaniatsim'metsis kitsin'ikösim: ¹⁰ Ünaništo'tos Kitotümap'sinni: spots'im Kitsitsi'tan kanis'tutsipi, annom'ksük'kum noküt'anistutsit: ¹¹ Annok' ksistsiku'ik nokkok'inan aau'össin: ¹² Ki ünniksksinit'au nitsauum'itsitappiisanests, manistüs'ksinoawpi anniks'isk matap'pix nitsauum'istsitotokinanixk: ¹³ Ki pinistkim'ükinan, ki nokitsikömotse'piökinan Sauum'itsitappiua; kitüsk'sainaniau nın'naiisinni, ki otünmap'sinni, ki istsapina'sinni. Amen. ¹⁴ Ünniksksinno'ainoeniki matap'pix otsauum'itsitappiisauësts, Kın'oua spots' im kitak'oksksinokoau. ¹⁵ Ki saouksšino'ainoeniki matap'pix otsauum'itsitappiisauësts, Kın'oua Spots'im kimatakoksksinokoau'ats. ¹⁶ Küttaioyienoeniki pinomüs'süppik manist'omüssüppiiau

ksīstapokōmotsitappikasix: tūkka iksīstuts'imiau ostokso'auēsts, matap'pix mōks'ksinoōsax kūttaau'yiau. Kitau'mūnistopuauūk'otsimiau saiakinosattopiau. ¹⁷ Ki ksēsto'a, kūttaiau'yeniki pu'ikīniit, ki issis'kiosit; ¹⁸ Matap'pix kōkstai'īksśinokiau kikūtauyi, kōksksīnnu'yīssi Kīn'a aiśimūiūsūppiā: ki Kīn'a aiśimūiūs'sūppiā kitaksīnnoam'sakinōsūk. ¹⁹ Pinaumoi'potosik akau'tsapsīnni annom' ksōk kum, apūn'ix ki apīssu'yēi otsits'oyipi, ki kōm os'iepītsix otsipīs'sax ki otsikōmos'sax: ²⁰ Ki aumoi'potosik akau'tsapsīnni spots'im, apūn'ix ki apīssu'yēi otsitsau'oyipiau, ki kōmosiepītsix otsitsauaisisūppokatūn'akiipiau ki otsitsauai'kōmospiau: ²¹ Itsi'piau kitsinan'īsts, ūn'nimau ku'skētšipōppi. ²² Mostūm'i īsta'natsii moōps'piina; nituks'kūssi koopspi, kostūm' ak'otuitsiu anat'sii: ²³ Ki koōps'pi minīx'īssi, kostūm'i ak'otuitsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsīspsts'tsiik kostūm'i ski'natsīssi maum'aumūko ski'natsīnni! ²⁴ Tukskūm matap'pi matokotsapotomoyiat-sax na'tokūmīx nīn'ax: aksikūmōkkīmiu tukskūm ki aks'ikūmūkomīmīmiu tsīk'i; akikūme'eniū tuks'kūm ki aksikūm'īstsīmīmīmiu tsīk'i. Kīmatokotapotomouaxau Ap'īstotokiūā ki sauum'itsitappiūā. ²⁵ Ūnnikaie kitan'īstopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisīnni kitaks'oattoppi ki kitak'sīmattoppi: ki pinap'itsitatoat kostūm'i kitai'aksūpskawsattoppi. Tse'ka isskīts'tau opai'tappiisīnni ki aau'ōssīn, mostūm'i ki istotos'īsts? ²⁶ Sūm'mokau paiu'tax: mat'omaiinsimmauaxau ki matomaipokiakiuaxau, ki matomaumoipotūkkīi'axau īnsīm'apioyīsts; ki Kīn'oau spots'im ai'īssoyiūax. Tūkka' isskīts'tau, ksēsto'a ki osto'auai? ²⁷ Ūs'tainoeniki kōk'spitappiisuai, tsīksīm a' ak'aatšpitappiū? ²⁸ Kumauk'apaitsitatoppuaiskīstsaii īstotos'īsts? Sat'sīkau anat'suiopokīsts itai'sūskīiau; matopotūkkīu'austau, matapīs tutūkkīu 'āsts'au īstotos'īsts. ²⁹ Ki kitan'īstopuau Solomon otšsap'īstotossi mat skīt stom'atsēsts annīsts'īsk suo'pokīstsk. ³⁰ Is'totosatstōpiēsts saīūs'kiīsts manīstīs'totosatstōpiēsts annīsts'īsk annok' ksīstsīkuik na'paitappiīsk ki apinōk'wis apittūp'apixīpiau īstsi'i: kikūttomaiakstaiisttūpīstotōsatskokoauats, kitsenūk'aumaitūkkīpūau. ³¹ Ūn'nikaie pinapai'tsitatoak kōk'anīssuai Tse'a nōks'auattōpīnan? Ki, Tse'a nōk'sīmattōpīnan; ki; Tse'a nōks'īstotosattōpīnan? ³² (Tūk'ka annīsts'īsk, Gentiles ap'ūssatsīmēsts:) Kīn'oau spots'im īksśīm'āie kitsīm'mūkitatosēsts. ³³ Ki Matom'apsatsīk Ap'īstotokiūā otsīn'naiisīnni ki otokōmotsitappiisīnni ki annīsts'īsk kitak'ūtōkōnokokēsts. ³⁴ Ūn'nikaie pīn ap'īstōtok apinok'wis; apī'nok'wis ak'apīstītasīu. Tuks'kai ksīstsīkui, maka'pi sup'anīstīu.

7

¹ PINOKŌK'ITSIMAK ki kimatakokōkitsīmūk o'a
² Kanīstau'kōkitsīmapuai kitakanīstaukōkitsīmūkosuai;
 ki kanīstau'kotawpi kitakanīstau'kuyīssi. ³ Ki ku-
 mauk'satsīks kēskūn' osūppa'kōmosīnni, ki kimatstatopats
 kitomūksūppa'kōmosīnni? ⁴ Ki kikūttaukot'anīstau kēskūn'
 nōk'sauautsīssi kitsūppa'kōmosīnni; ki sat'sit, omūk'o ki-
 tauūtsūppa'kōmosīnni? ⁵ Kitsīksīstapo'komotsitappiisī, Matom'-
 sauautsīt kitomūk'sūppakōmosīnni, ki kitakotūmīmsokapsatšip
 kōksauautsīssi kēskūn' o sūppa'kōmosīnni. ⁶ Annīsts'īsk
 natoap'īstsk pīniko'tokau imītax, ki pearls pīnitūp'īstūpapixīkau
 ak'sīnix, ōksīkkūmitauau'ōkaiū ki akotūmotūkau'auyīau ki

kitak'otümsixipok. ⁷ Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'okonip; istok'iakik, ki kitaksikauai'pixik. ⁸ Anniks'isk matap'pixk au'kõmõnixk au'kuyiaiu; ki annõk' ap'satsimõk, au'konimaie: annõk istok'iakiuõk, otak'sikauaipixikaie. ⁹ Tükka' nïn'naua, aukõm'õnistüssi okku'i napaiën, aiakokotsuaie okotoki? ¹⁰ Ki aukõm'õnistüssi mammi', aiakikotsuaie pitse'ksina? ¹¹ Ksësto'au, kitsauum'itsitappiipua, isksinim'enoainiki kõk'okotosuai ko'kosoauax õkh'sists, Kïn'oau spots'im küttoimaiakokotsiu'atsax õkh'sists anniks'isk matap'pixk otau'kõmõnikixk? ¹² Kanist'sitsitatopnai matap'pix kõkõnistsitsitaiïssuaiau, kitak'ünistsitsitattaiu: ünnianistap'piu okõk'itsimani ki prophetix otse'puawsuai. ¹³ Apüt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apük'oksokui itüp'itsiaiu akotap'sinni, ki akai'tappii itsipim'ix: ¹⁴ Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik itüp'itsiikiau opai'tappiüssinni, aput'tsiaiu; ki unna'tsitappii ikon'imix. ¹⁵ Stim'nokau ksïs'tapatoiapiekuax kit'sitotaakixk emük'ikinaïstotosixk, ki o'pistokini itapis'onotsiaiu. ¹⁶ Kit-aks'ksinoaiu otsin'asoauësts. Matap'pix küttoautuyiu'atsauax ksïssi'ix mïn'ists, ki ksïs'tapsüskiïsts küttoautsim'axau figs? ¹⁷ Neto'i kõnai'õkhsistsix ai'õkhsinasiaiu: ki makap'istsix makap'inasiaiu. ¹⁸ Õkhsistsis matokotokapinasiaiu'ats, ki makap'istsis matokot'õkhsinasiaiuats. ¹⁹ Kõnai'istsix küttaõkhsinasiaiu kakiok'au, ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiau. ²⁰ Ün'nikaie kitaks'ksinoaiu otsin'asoauësts. ²¹ Kõnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a, matakokõnitaipim'axau spots'im ist's'in'naiüssinni: annõk' ap'istutsimõk Nin'a spots' im otsitsi'taniaie, ai'akitsipim. ²² Annik' ksïstsiku'ik akai'tappii nitak'anikiau, Nin'a, Nin'a, niküttoomaisitsipspanats kitsin'ikõsim? Ki niküttoomaisüskounaniauaxau sauum'itsistaawx kitsin'ikõsim? Niküttoomutaipissatskaspina kitsin'ikõsim? ²³ Ki nitakotõmanistaiau, kimats'ksinopu aua; Mïstüpa'akik, ksësto'au kitsauum'itsistutsipuaai. ²⁴ Annõk' aiokh'tsimiuõk annists'isk nitse'poawsistsk aks'istutsiu mokõkiin'ai annõk itokhit'okoïskauük ok'otoki: ²⁵ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikimskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyis itot'süppu; ki matsistokhopiu'ats; tük'ka, itokhitokoïskau ok'otoki. ²⁶ Ki annõk' aiokh'tsimiuõk annists'isk nitse'poawsistsk, ki matsistutsim'atsësts aks'istutsiu matsapsin'ai, annõk' itokhit'okoïskauük spõts' ikui: ²⁷ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikimskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyis itot'süppu; ki istokhopi'u; ki omük'o otsis'tokhopiüssinni. ²⁸ Ki ün'nitsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts annists'isk o'ot'awsistsk, matap'pix skaie'tükkiau otsksinimats'tüksinni; ²⁹ Ototümap'sinni itüs'ksinimatsiuax, ki sinak'ix manistüs'ksinimatsawpiax, matüsksinimatsiu'atsax.

8

¹ OTSÏN'NÏSAATOSSI nitum'mo akai'tappiii itopokiuo'iauaie ² Ki, satsik, nïnuau leper otsittotaakaie ki otsit'atsimmimmokaie, Id otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatomïniki kitokotsiksixistotok. ³ Ki Jesus itsau'ksikïnstsiakiau, ki itsixen'iauaie, ki an'iu, nitak'anistutsip; ksïksit'. Ki soksiksik'siauaie. ⁴ Ki Jesus anïstsuaie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mïst'taput, annïst'sinnosattsis natoï'apiekuün, ki aniiik' otan'ipik Moses issa'kumütskotoat möks'ksiniisau. ⁵ Ki Jesus otsito'taiipiïssi Capernaum, eën'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kõmõnikaie, ⁶ Ki otan'ikaie Nin'a, anrõk' nitapotomokõk noko'ai itsis'tokhaisiu,

ai'papuyiu, eks'kaaipuñüm. ⁷ Ki Jesus an'istsuaie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau. ⁸ Eēnaken'ai an'istsuaie, Nin'a, nimat'sipumapspa kökitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annök' nitapotomokök ak'okuttutoau. ⁹ Nēsto'a nitap'otomoki, ki eēn'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mis'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'paksipu; ki annök' nitap'otomokök nitan'istau, am'oi ünnianis'tutsit, ki au'anistutsimaie. ¹⁰ Jesus otokh'tsimsaie, skai'etükkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiuo'ixk, Kitau'münistopuau manist'omükopi otaumai'tüksinni nimat'ünistokonip'ats Israel istauösin'im. ¹¹ Ki kitan'istopuau akai'tappii umutautsipi apinök'kuyi ki otsit'tistükköpipi ak'ütotoiau, ki akopokau'pimiuax Abraham ki Isaac ki Jacob spots'im istšin'naiisinni. ¹² Ki nin'naiisinni istokos'ix ak'satüpiksistsiuax ski'natsii; annim asain'sinni ki satse'kinan ak'itsšian. ¹³ Jesus an'istsuaie eēnaken'ai mis'taput, kanist'aumaitükkipi kitakünistutoko ki annök' otap'otomokök itsök'okuttutoau. ¹⁴ Ki Jesus otsisipissaie Peter oko'aiaie, nannuyuaie otokem'ani o'ksistsaie itsis'tokhaitsiinaie, ai'okhtokim püs'tsimesinni. ¹⁵ Ki kaien'imaie otsissi, ki püs'tsimesinni itskimaie: ki itsipuu', ki ito'yiuax, ¹⁶ Autükkus'si ito'tšipotuyiauaie akai'tappiiu sauum'itsistaawx pakh'tokinattsiiikiauax: ki otse'poawsinni itsa'tüpiksistsiuax staawx, ki ikut'tutuyiaux ikönai'okhtokosix: ¹⁷ Möks'enüpanistosu otan'ipiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'simēsts kitsauūt' tsikotsapsinunists, ki ipa'tomēsts kitokhtokosinunists. ¹⁸ Jesus otsinno'össax akai'tappiiix oto'tüksipuyimokax, ikök'itsimau mök'opümмосau. ¹⁹ Ki tukskümini aisinaki'ina itoto'yinaie ki an'istsuaie, Nin'a kitak'ittappopi nitak'opokiuo. ²⁰ Jesus an'istsuaie, otatuyix au'öttsimaniau, ki paiu'tax au'yiiu; ki Nin'nau okku'yi matsistokhotom'atsaie otokön'. ²¹ Ki stsik'i otüksšinimats'aie an'istsuaie Nin'a, nökö'tomitappo nökö'akitsösi nin'a. ²² Ki Jesus an'istsuaie, süppa'kit; ki enix ünaništak'itsösauax enix. ²³ Ki otšüppopis'si akh'iosatsis, otüs'ksšinimatsax ipokitsüppo'piiix. ²⁴ Ki satsit iek'opaiikimskau, ki ai'sikopaikimskau akh'iosatsis; ki ai'okau. ²⁵ Ki otüs'ksšinimatsax otsit'totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikiauie, Nin'a kömotse'piokinan: nitaks'inetspīnan. ²⁶ Ki an'istsiuax kumauk'sikopupuauaisks kisenükumaitükkipuan? Itümit'sipuu, ki ai'sitsipsattomēsts sopu'ists ki pai'kimskaiists; ki ikönau' maitsiēsts. ²⁷ Ki nin'ax skai'etükkiau, ki an'iau, Tsökhtaništapan'änokhtauts, sopu'ists ki omük' sikimi manistse'tokēsts? ²⁸ Ki otopümмо'si Gergesenes istauösin'im ito'tatsemiauaie natsitappii sauumitsistaawx pakh'tokinattsiiikiax, aken'imanists itsüx'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokottotsitsko'pats. ²⁹ Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsaakanistappikitsimattopinān, ksēsto'ä ki nēstūnan, Jesus, Ap'istotokiua okku'yi? Kiküt'tautotopa kökkitsikimatsistotoksīnan otsauomo'tosi itaiksistsikumiopi kök'kitsikimatsistotoksīnan? ³⁰ Ki Pistsiksi'pio akaiēm ak'sinix itau'yiau. ³¹ Ki sauum'itsistaawx au'kōmōnistsuaie ki an'istsuaie, saiai'pixikīnaniki, nökö'itsipisīnaniau ak'sinix. ³² Ki an'istsiuax kükku'. Ki otšüksax, ak'sinix itsipim'iax: ki, satsit, kōnak'sinix itsin'aukskasiau inno'tsistüppakui, ki omük'sikimi suioks'kasattomiau, ki inets'iau. ³³ Ki anniks'isk matap'pixk üsks'kümišksax itsis'tūpaukskasiau, ki akap'ioyis itsipim'iau ki ai'itsiniköttsiauax, ki anniks'isk matap'pixk pakhtokkinattsixk sauum'itsistaawx mats'itsinniköttsiauax. ³⁴ Ki, sat'sit,

Kõnai'tappix ikõnai'süxkitsimiau akap'ioyis mõkittotatsemõsau Jesus: ki otsinno'õssauaie, au'kõmõnistsiauaie mõks'istapusaie otau'õssuai.

9

1 KI itsüppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pümmo ki otauütakap'ioyim ito'to.
 2 Ki, sat'sit, itotsip'iauaie nin'nau, ai'pakhpuyiu, istokhai'tsiu üksin': Ki Jesus otsinis'saie otaumai'tüksuaiax anistsuaie ai'pakhpuyiä, Noko'a, õkh'sitükkit; kitsaum'itsitappiisists isksinip'iau. 3 Ki, sat'sit, stsik'ix ai'sinakix istai'au am'o (nin'nau) makapie'puyiu. 4 Ki Jesus isksinim'ests otüs'tapuaüests ki an'iu, kumauk'itsitatopuauaaisks maka'pi ku'skëttsipõppuauüests? 5 Tsim'a ksistspa'pi, kõk'ansi, kit sauum' itsitappiisistsisksinip'iau; ki kõk'anisi, Nipuat' ki auõkat'? 6 Ki kõks'ksiniisuai Nin'a okku'yi ikõts'ksinimests sauum'itsitappiisists annom' ksõkkum (itüm'anistsuaie aipakhpuyii) Nipuat', matsit' kitük'sin, koko'ai istapat. 7 Ki itsipuu' ki oko'ai itsitap'po. 8 Ki akai'tappiis otsinis'sax, skai'etükkiau, ki a'tsimmimmiauaie Ap'istotokiaua annõk' ikotsiu'õk matap'pix otümap'sinni. 9 Ki Jesus otaumatto'si, nannuyiauaie nin'nau, an'istau Matthew, itaupii'inai itai'ponitopiaie, ki an'istsuaie Süppa'kit. Ki itsipuu' ki pokio'attsuaie. 10 Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyis, otau'yissi, sat'sit akai'tappiiax publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (Jesus) ki otüs'ksinimatsax. 11 Ki Pharisees otsinno'õssax, itünis'tsiauaux otüsksinimats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimiax publicanix ki sauum'itsitappix? 12 Jesus otokh'tsiaie, an'istsiaux, anniks'isk matap'pix ikut'totoaxk matsimümüki tappi'uaux assokinakki, anniks'isk matap'pix ai'okhtokosixk kimük'ittappiiax. 13 Is'tapuk, üs'ksinik manistap'ipi, nitõkh'sitsip kim'apiisinni, ki nimatõkhsitsipats ikit'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nõk'ainikõttosau mõkõm'otsitappix mõks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto. 14 John otüs'ksinimatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsanistapiu'ats nimutsauu'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kitüsksinimatsax küttaisauauyiu'axau? 15 Ki Jesus anistsiaux küttaukotau'yesiuaxau man'okkemiuõk oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiuõk? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiuõk otai' akitotoawpistskaie, ki akotümsauu'yiau. 16 Kimatanipsospuu makap'isokõsists; annik' psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpaipinikau. 17 Matap'pix matomaisüppasuyinimests mani'ists min'iokkeists ükautokeissuyinists, õks'kakümipinikau ük'autokeissuyinists, ki min'iokke ak'saikimsskau, ki aks'iksistsuyiniasiax: Manin'iokkeists itsüppa'suyinimiau man'otokeissuyinists ki ai'aketõkhsiau. 18 Otsakiaisitsip'sattosax annists'isk epo'awsists, tuksküm'ini eenakin'ai itoto'iinai ki a'tsimmimmiauaie, ki an'iu, Nitün'na ük'ainiu; puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipui tappiiax. 19 Ki Jesus itsipuu', ki itopokom'iauaie, ki otüsksinimatsax mat'opokomiauaie. 20 Ki sat'sit ake'üä, au'atünikau üksaumawksaikimskau otok'tokossinni na'tsikoputtuyi stuyi'ists, itsüp'paatsuaie, ki itsix'enimaie opekakün'imaniaie: 21 Tük'ka, is'tau, ksen'iminiiki opekakün'imani, nitak'okuttotoko. 22 Ki Jesus ito'tükkau; ki otsinno'õssaie, itüni'iu, Nitün'na, õkh'sitükkit, kitaumai'tüksinni kumut'okuttotoko. Ki ake'üä annik' itokut'totou. 23 Ki Jesus otsitto'taiiisi eenakin'ai oko'ai, ki otsinno'õssax au'yexis ki matap'pix eis'tekiniau, 24 An'istsiaux, anis'tapaaux, ake'kuün matseniu'ats, ai'okau. Ki itai'imiauaie. 25 Ki otsis'tüpskoõsax matap'pix,

itsipim, ki ito'tsimaie, otsis'aie, ki ake'kuun itsipuu. ²⁶ Ki otap'istutsipi, annik' auösin'ik, motüs'ksinipaie. ²⁷ Ki Jesus otsistüpaumatta'atossi, na'tokümi naps' tsix nin'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'puyiax ki an'iau, David okkui', Kim'okinan. ²⁸ Ki otsitsipis'si nap'ioyis, naps'tsiox itoto'yiauaie: ki Jesus an'istsiuax kikutau'maitsipuan nökökotünistutsis? An'istsiiauaie A, Nin'a. ²⁹ Itüm'itsixeniuaax oöps'puuax, ki itüni'u, kanisto'maitsipuai, ünnianistsis'. ³⁰ Ki itsikau'opiii oöps'puuax: ki Jesus saiemiuax mökstanis'tosax matap'pix. ³¹ Ki osto'auai, otsis'tapusau ikönai'tsinnikoyiauaax matap'pix annik'auösin'ik. ³² Ki otsüksax, sat'sit ito'tsipiauaie küttaiai'puyiaua sauum'itsistaaw pakto'kinattsuaie. ³³ Ki sannm'itsistaaw otsai'piksistössaie, küttaiai'puyinä itse'puyiu: ki kónaitappix skai'etökkiau, ki an'iau, matsikainip'ats Israel istauösin'im. ³⁴ Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauum'itsistaawx. ³⁵ Ki Jesus itap'auauökau kónau'akapioyists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimatstokiu ota'toiapioyimoauests, ki ai'semokiu nin'naiisinni istökhs'itsiniksinni, ki ökökuttustsimests matap'pix otokönai'oktokosuauests ki otokönau'atünikauests. ³⁶ Ki otsinno'össaie otappiisin'na, kaiim'iauaie, tükka üs'tsimsiu, aneto' manistau'anetopiax emük'ikínax saüits'tsissi üsk'sümokiuä. ³⁷ Itüman'istsiuax otüsksinimatsax, akauo'yi insin'manists, ki ap'otükkiix unna'tosimiau; ³⁸ Atsim'oiküttok insin'manists istsin'nau mök'itüpskoösaax otüsimmanists apotükkiix.

10

¹ OTSIPUK'SÜPINNIKÖTÜSAX na'tsikoputtsiau otüsksinimatsax, ikotsiu'ax otüma'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax, ki mok'ökuttutsisax amian'istokhtokosists ki amian'istatünikësts. ² Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikösoauests am'otsiaukiests; Matom'itappiu, Simon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskün: James, Zebedee okku'i ki John oskün'; ³ Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Matthew, annök' publicanök; James, Alphæus okku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus; ⁴ Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot annök' aien'üpanistsiuökaie. ⁵ Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles oksoku'auests pinitap'pok, ki Samaritans otakap'ioyimoauests pinüt'sitsipik: ⁶ Ki Israel oko'au otomük'ikinaumix ats'ax is'tapuk. ⁷ Ki auau'ökainoniki sem'otik, ki anik', spots'im istsin'naiisinni atstsiu'. ⁸ Ai'oktokosix kut'totokau, leperix issin'nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsistaawx sai'aipiksistokau; Kitsiskis'okoko, ksistoko'tükkik. ⁹ Gold ki silver ki brass pinitsüp'pitükkik kitsitai'süpopumatsopuauests, ¹⁰ Assuia'tsiman pinots'ik aumatto'ainoiniki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösists, ki a'tsikists, ki otoats'ists; ap'otükkiuä ak'otsimaie otso'ösin. ¹¹ Annik' akap'ioyisk kitai'akitsipipika süppo'öttsesatsik annök' oks'apsiuok; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsissuai. ¹² Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksematsim'attok. ¹³ Ki ökhs'issi nap'ioyis ünnianistsito'tos kitsin'nüstseisuauests; ki sauökhs'issi ünnianistsska'atok kitsin'nüstseisuauests. ¹⁴ Ki annök' kikut'tautokök, ki küt'tauotsimikök kitse'poawsists, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyisk sostsik'asattok. ¹⁵ Kitau'münistopuu akök'itsimaiksistsikuik Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyisk. ¹⁶ Sat'sik emük'ikínax mis'tüpskoawkiapis'ix neto'yik

kanistsis'tüpskopuau: mokök'ik manistsokökipi pitse'ksinax, ki ikkinaps'ik manistik'kinapsi kükku'ix, ¹⁷ Ki üsks'kümo kau matap'pix; kitakaumüts'kaukou akök'itsimani, ki otatoi'apioyimoauësts kitakitaipstüstsipis'okou; ¹⁸ Kinin'ax ki omüx'inax kitakittüpip'iokoai, nësto'a kumut'aiakaitüpipiokoai, kökkite'nüpanistosau ki Gentiles. ¹⁹ Ki aumüts'kaukuinnoainiki pinstak kökünistse'puyisuai; annik' kitak'okokoau kitai'akanipuai. ²⁰ Kimats'epuyipuau, Kin'oua osta'aw ksësto'au itsipstai'puyiu. ²¹ Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'einsi, ki nin' a akumüts'kaiuaie okku'i; ki pokax aksenüpanistaiu un'ouax ki oksis'touax möks'enitösauax. ²² Ki könai' tappix kumut'akaukimokoaiu nësto'i; ki annök' eikak'imauök umuts'ipaitappiuaspi akitsikömotse'piauaie. ²³ Kim'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyis, mis'tüpokskasik stik'i: kitau'münistopuau kimatakökönitotopuau Israel istokönau'akapioyists otsauomai'akotosi Nin'au okku'i. ²⁴ Üksšinimats'au matskitsimiu'ats otüksšinimats'tokiua, ki apotük'kiua matskitsimiu'ats otsin'aim. ²⁵ Ökh'siu üksšinimats'au möketüm'anistsau otüksšinimats'tokiua, ki apotük'kiua möketüm'anistsau otsin'aim. Anistsin'niköttüsuaie nap'ioyis otsin'aim Beelzebub, ak'staianistsinnikötaiaiu itsipstauPIX ok'oi? ²⁶ Pin stün'nokau; matsekipats akstaisaiipasokinnis; matsitsiks's'pats ak'staisaiüksšinis. ²⁷ Kitse'itsšinikopuai ski'natsii matai'itsinikok ksistsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotokhis'suai, sem'ik spots' im nap'ioyists. ²⁸ Ki pinstün'nokau anniks'isk akenitomixk mostüm', ki sta'aw matokosenitsiau'ats: stün'nok annök' i kots'enits iuökax mostüm' ki staaw stakts'im. ²⁹ Natokümix sistsix küttomütaiponitau'atsax nitsipün'asani? Ki tuks'küm matakittotsiu'ats ksök'kum sauüs'ksinoüssi Kin'oua. ³⁰ Kitoku'yikinsists ikönüks'topiau. ³¹ Piniko'puk; kitots'itskükaiixkimipuau akaiëm'ix sistsix'. ³² Annök' aie'nüpanistsiuök matap'ii nësto'i, osto'i nitaks'enüpanistau nin'ä spots'im. ³³ Annök' nit'saietokök matap'piuök, osto'i nitak'saietoua nin'a spots' im. ³⁴ Pinstak nimut'oto innüst'sinni nökitsit'apixisi ksök'kum: nimat'otopa nökitsit'apixisi innüst'sinni, innu'stoan nimut'oto (nökitsit'apiksistos ksök'kum). ³⁵ Nimut'oto nin'au ki un'ni mök'itsipotsistsimotseisau, ki otün'ni ki oksis'tsi, ki äum'si ki maawks'i möktsipotsistsimotseisau. ³⁶ Ki nin'au aks'ikatummiiuax otopokau'pimix anniks'isk matap'pix ok'oi itsipst's taupixk. ³⁷ Annök' aiis'tüpükommiiuök un'ni nësto'i nimatokotsinanük'ats: ki annök' aiistüpükommiiuök oku'yi ki otün'ni nësto'i nimatokotsinanük'ats. ³⁸ Ki annök' sauots'issi otaiüinan'i sauopkiuo'osi nësto'ä, nimatokotsinanük'ats. ³⁹ Annök' ikon'imök opai'tappiisinni, ak'atstomaie; annök' at'stomök opai'tappiisinni, nësto'i itat'stomaie, ai'akokonimaie. ⁴⁰ Annök' kito'tokök nito'tok; ki annök' nito'tokök ito'toyeuaie annök' nitse'tokükök. ⁴¹ Annök' ito'toyeüök prophet otsiprophetisaie otak'okuyissi prophet osa'kinosinniaie; ki annök' ito'toyeüök mököm'otsitappiua otokömotstappiisaie, otak'okuyissi mököm'otsitappiua osa'kinosinniaie. ⁴² Ki annök' ai'akutükkuuyiuök sto'kimi tuks'kümi anniks'isk inüks'tsimixk otüs'ksinimatsösäaie, kitau'münistopuau matakastom'ats osa'kinosinniaie.

11

¹ Ki un'niniitsiu otai'ksistanistössax na'sikoputsix otüksšinimats'ax

itsistüpa'atomaie möküskšnīmatstoksi ki mökatsīm'semöksi ot'akapioyimoauēsts. ² Annok' John itsipsts'taupissi itai'okiakiopi otokh'tsīsēsts Christ oiapistutsipists'aie, itoköt'tsiuax na'tokūmix otūskšnīmats'ax, ³ Ki an'istsiaie, kikūtami'pa annök' aiakoto'ök, ki nök'apsūmōšinan noke'tsīmi? ⁴ Jesus an'istsiuax, mīs'tapuk, matan'istsīnnomok John annists'isk kītokh'tsipuauēstsk ki kitūs'satsipauauēstsk: ⁵ Naps' tsix ūs'sūpiau, ūs'tsekaiix ikōm'otauauōkaiau, leperix issin'aiau, kūttaiai'okhtsimix ai'okhtsimiau, enix' aipauau'iau ki kīm'atapsix atsimsem'aiau ökhs'itsīnksīnni. ⁶ Ki atsim'siu annök' kūtta'i'tstskīmskūkiuök nēsto'i. ⁷ Ki otsis'tapusax, Jesus otaumütüpaiitsīnnikoōsuaie akai'tappix John, Tšanistappiüä kumutsitappopuai ksis'tapsksökkum kök'satsipuai? Kūttaitsip'a apai' sopu'yi itau'ūtopāpokaii? ⁸ Ki tsan'istappiua kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Kūttaitsip'a nīn'naii ikikin'istotosiu? Anniks'isk ikikin'istotosixk itot'okoyiau Omūx'īnax oko'auēsts. ⁹ Ki tsan'istappiüä kumut'sitappopuai kök'satsipuai? Kūttaitsip'a prophet? A, kitan'istopuau skītsīm'iuaiē prophet. ¹⁰ Annök šīnau', sat'sit, nitse'tomotokūttau nito'tokatatsīsau kostokšs', ki ake'tomsokapapīstusimaie koksoku'i. ¹¹ Kitau'mūnīstopuau anniks'isk itsipokai'immokixk akex, mats'itstipa ök'skītsīmiaie John Baptist: ki annök' inūks'tsīmök spots' im ītsīn'naiisīnni ai'skītsīmiaie. ¹² John Baptist ītsiksīs'tsikuīsts, puk'sūpīksīstsikuīsts spots'im ītsīn'naiisīnni itūsk'o tuiitsipiop, ki ūskotui'tsipimix itūsk'otuiitsipimiau. ¹³ Konai'prophetix ki okök'itsīmani aie'nūpanistomiauēsts otsauomo'tosi John. ¹⁴ Ki mak'otsīmenoainiki, am'auk Elias annök' ai'akoto'ök. ¹⁵ Annök itokh'iuök mök'okhtsīmsi ūnanīststokh'tsīs. ¹⁶ Tsa nitai'akanipa annök' o'tappiisīnök manīstšīn'naiipuaiiau? Netoinitsi'au pokax annim' itaw'k'pūmauawpim itau'pix ki ai'sīsīpsatsīsau otūk'auauax, ¹⁷ Ki an'istsiauaax, kitsik'ūttomopīnan ki kimat'spiipua; kitau'yimopīnan ki kimau'kaisuauēsts kimatakīpuauēstsau. ¹⁸ John oto'tosi matauyiu'ats ki mataisīmiu'ats, ki an'īop pakh'tokīnatsiu sauum'itsistaaw. ¹⁹ Nīn'au okku'i oto'tosi, au'yiu ki ai'sīmiu, ki an'īop, sūm'mīs, aistoks'oyiu ki aistok'sīmiu, publicanix ki sauum'itsitappix otūk'auauax. Ki mökōk'sīnni o'kosix oto'kōmōtsīstutokaie. ²⁰ Itau'mütüpsīstīpsattomēsts akap'ioyīsts annim' otsī't'apīstutsipīsts ot'apīstutūksīsts otsauomai'sauaitsitūsax. ²¹ Kitak'oksīnip maka'pi, Chorazin! Kitak'oksīnip maka'pi Bethsaida! Nitsī't' tsipstapīstutsipīsts kitakap'ioyimoauēsts nītsīstīpsapīstutūkkītopiau Tyre ki Sidon īstak'apioyīsts īstaisūmmīsausītsitauopiau īksīm'matūkkīaipīstīsts ki makh'skīstīsts, ²² Ki kitan'istopuau Okök'itsīmani ītsiksīs'tsikui manīstaksīstīsts'papsipi ksēsto'a, aks'īksīstīspapīiau Tyre ki Sidon. ²³ Ki ksēsto'a Capernaum, kitspīn'noko spots'im, hades kitaks'īnnīssimoko; omök'apotūksīsts kitakap'ioyīm itap'īstutsipīau ittsipstapīstutūkkīopīau Sodom, īstaisakīaitaitsiopi. ²⁴ Ki kitan'istopuau, Okök'itsīmani ītsiksīs'tsikui manīstaksīstīsts'papsipi ksēsto'au, aks'īksīstīspapīu Sodom. ²⁵ Annik' Jesus an'iu, nitōkh'sitūkki nīn'a, spots'im ki ksök'kum ītsīn'aīmi, kitai'ksīsattokīauēsts annists'isk mökōk'ietappix ki kitaipaso'kīnomoaiiau inūk'sipokax. ²⁶ Ūnnianīsts'it Nīn'a; manīstōkh'sipi kītsīnī'tan. ²⁷ Nīn'a otokōnai'nanīsts nitokok: ki matsīstīspa īksīnnu'yīuaie okku'īaie Nīn'a nīts'ksīnnuyīuaie; matsīstīspa īksīnnu'yīuaie Un'ni, okku'ī nīts'ksīnnuyīuaie, ki annök īksīnīmats'stokōttseuök Un'ni. ²⁸ Pūksīpa'akīk kōnai'īkapotūkkīx ki

ikõnõs'soksistsix, ki kitak'okotopuau ïssik'sistsikosinni. ²⁹ Nokhkîn'ni kîn'attok, ki ïsksinõ'kik; nitsik'kînapsi nimat'omûkimuspa; ki kitak'okonipuuu ku'skëttsipõppuuuësts ïtsik'sistsikosinni. ³⁰ Nokhkîn'ni ksists'papiu, ki nitopa'tûksîn sõk'otsiu.

12

¹ AN NIK' Jesus Issik'opiiksistsikui itsisûp-poka'atomësts napaiënnisimmanists; ki otûksinimats'ax au'notsiax, ki aiin'asists aumütûp'otsimix ki itaumütûp'ioattomiax. ² Ki Pharisees otsinõ'õssauax, anistsiauaie, süm'misau kitûksinimatsax mat'õkhsiu otap'ïstutsipuuuësts annok' ïssik'opiiksistsikuik. ³ Ki anis'tsiuax kikütanistopuuu'ats David otap'ïstutsipi otau'notssi ki otopokom'ix; ⁴ Manist'sipipi Ap'ïstotokiua oko'ai, manistau'atopiuu otsitau'pipi ïtske'tani annik' küt'taõkhsiik mõks'auattosi ki otopokom'ix mõks'auattosaxaie, ki kak'õkhsiu natoï'apiekuax mõksauattosauaie? ⁵ Ki kikütanistopuuu'ats okõk'itsimani natoï'apiekuax manistap'otûkkipiuu ïssik'opiiksistsikui otsitsips'taupisau omûk'atoiapioyis kimatsikiu'ats. ⁶ Ki kitan'ïstopuuu annom' itstsiu' tuks'küm ki skit'stom omûk'atoiapioyis. ⁷ Ki kitskini'topi manistap'ipi nitak'õkh-sitsip kim'apiisinni, ki nimatakökhsitsipats ïkit'stûksinni, kis'taisauotu'mauopiuu küt-tautuitiiaix. ⁸ Nin'a okku'i itsin'aattominaai ïssik'opiiksistsikiii. ⁹ Ota'atsistapusi, otatoi'apioyimoai itsipim; ¹⁰ Ki sat'sit, nin'au itsips'taupiinaï, ki otsis'i ipõ'kõtsiauaie. Ki aisûppo'õtsesattsiauaie, Kütai'õkhsiuats ïssk'opiiksistsikuists õk'okuttotoõsi? Mõks'enûpanistüssauaie. ¹¹ Ki an'ïstsiuax, Ün'nats nin'au kitopokittappi'immoau maksinan'si tuks'kümi emûk'ikina, itsisûp'popiissaie atûn'iaksin ïssik'opiiksistsikui, Küttomai'akstaisautuyiuaie? ¹² Nin'au küttomai'skitsimiuats emûk'ikina? Ün'nikaie itõkh'siu mõk'õkhsapistutûksi ïssik'opiiksistsikuists. ¹³ Itûman'ïstsiuaie nin'au, Sauksikîns'tsiakit. Ki itsauksikîns'tsiakiu; ki ikut'tutsipaie netoi'nitsiauaie otat'otsisi. ¹⁴ I tûmit'sûksiau Pharisees, ki ikõnau'kõk-itsimattsiuaie manistaks'enitawpiauie. ¹⁵ Ki Jesus otsksinissaie, itsistapu': ki akai'tappix ipokiuo'iauaie, ki ikõnau'kuttutuyiuax; ¹⁶ Ki sokap'anistsiuax mõkstaiitsinnikoõsax'aie: ¹⁷ Mõks'enûpanistosi Esias otan'ipi, ki an'iu, ¹⁸ Süm'mok, nitap'otomok, annõk' nitse'niniwattauõk; nitûk'omimmau, nu'skëttsipõppi nimut'õkhsimmau: nitakitsipotoai'inaï nitsista'awi ki akanis'tsinmomoyuax Gentiles okõk'itsimani. ¹⁹ Mataketskau'ats matakoksipûppisüm'ats; mat'akitstsiapa matap'pi mõk'okhtsisaie otse'poawsists moksoku'ïsts. ²⁰ Apai' otûk'itsissi mataksinûkiu'ats: flax setsis'si matakûtsim'atsaie otsauomai'tûpskisaie okõk'itsimani mõk'itsskitsstani. ²¹ Ki otsin'ikõsim Gentiles ak'umaitsimiau. ²² Tûks'küm ito'tsipotoau pakhts'istûmattseu Saum'itsiStaaw, naps'tsiu, ki mataipuyiu'ats: ki ikut'tutuyiuaie, ki naps'tsiua it'sûppiu ki küttaipuyiu itse'puyiu. ²³ Ki kõnai'tappix it'skaietûkkiau ki aniau kütamiu'ats David okkiu? ²⁴ Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'o nin'au, matomaisaipiksistsiu'atsax Saum'itsiStaawx, Beelzebub Saum'itsistaawx otsin'aimoai, umutai'saipiksistopiax ²⁵ Ki Jesus isksinnu'yuax otûs'tapiax ki an'ïstsiuax, Nin'naiisinni ai'aketotoki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau matakspuitsiuats: ²⁶ Saum'itsitappiua

satüp'iksistussi Sauum'itsitappiua, aiaketsistotosiu; ki otsin'naiisinni kuttomaksipuitsiu'atsaie? ²⁷ Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx, Beelzebub nimut'satüpiksistaiau, Tükka'ko'kosix itsatüpiksistsiu'atsax? Ün'nikaie osto'auai kitak'okökitsimükoau. ²⁸ Ki Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokuä otsista'awmi nimut'satüpiksistaiau Apistotokuä otsin'aiisinni kito'taakoai'ni. ²⁹ Misköpin'ai oko'ai Tsa'akanistokotsitsipim'atsaie, mök'itauksistutsisaie ope'kanistsaie, sautüm'isksipistüsaie misköpin'ai? Ki ak'otümoksistutsimaie oko'ai. ³⁰ Annök' niküt'taispiimmokök, niköttum'a: annök' niküttaupokomoawk'iakimauök auanit'apiksistükküu.

³¹ Ün'nikaie kitan'istopuau, amian'istsauumitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömotse'poawsists Ap'istotokuä akitsksinoaiu matap'pi; ki annök' akitüpsauokömotsepuyiuök Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats. ³² Annök' itüp'sauokömotsepuyiuök Nin'au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itüpsauokömotsepuyiuök Atsim'iStaaw mat'akitsksinoau'ats annom' kšök'kum ki aie'nissi otsis'tüpipuitappiisinni, mat'akitsksinoauats. ³³ Ökhs'ap'istutos mistsis', mök'ökhsinasi: ki makap'istutos mistsis mök'okapinasi: mistsis' isksino'au otsin'assinni. ³⁴ Pitse'ksinaipokax! Sauum'itsitappiinoainiki Tsa'a kitakokotüniste'poattopuau'astsaii ökh'sists? Manista'kauoopi u'skëttsipöp'pi, maoi' itai'puyiu. ³⁵ Ökhsin'auä manista'kauoopi ökh'si u'skëttsipöp'pi sau'otsimësts ökh'siüsts: Sauumitsin'nauä manista'kauoopi maka'pi u'skëttsipöp'pi sau'otsimësts makap'ists.

³⁶ Ki Kitan'istopuau Kõnai'ksistapitse'poawsists otakse'puyias matap'pix aksenüp'anistomiauësts Okök'itsimani istiksiksi'sikui: ³⁷ Kitse'poawsists kitakokömotstappiets'okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saietokoaiau. ³⁸ Stsik ix Sinak'ix ki Pharisees noküt'anistsiauaie ki an'iau, Nin'a nökökapipinan itots'tsipi kšësto'a. ³⁹ Ki noküt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitsipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiu Jonas prophet. ⁴⁰ Manists'itau'pisaie Jonas mammi' o'koanniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'anistsitau'puaie Ninau Okku'i kšök'kum u'skëttsipöp'pi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists. ⁴¹ Nineveh itsin'ax, akopoksipomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okök'itsimani ki akitsautütsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau otatsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iuök Jonas annom' itau'piu. ⁴² Amskap'iksökkui itsin'nauake akopoksipomiauie o'tappiisinna istots'tsissi okök'itsimani, ki akitsautütsepuyiopiau: umuk'itsipi kšök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solomon annom' itau'piu. ⁴³ Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nin'au, ikitksök'kuyim itap'auauökau issik'opissinni itap'satsim ki matokonim'atsaie. ⁴⁴ Itümau'aniu nitak'ätsko noko'ai numut'süx; ki oto'si ikon'im nam'itaitsiu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie. ⁴⁵ Ki itüm'itappo ki mat'tuyiux ikit'sikümüax sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikis'tüpokapiuaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'anistsiauaie ot'okapitappiisinna. ⁴⁶ Otsa'kiaisitsipsattosax matap'pix, Sat'sit, Oksis'tsi, ki ömu'pappiipix säuauts'im itai'puyiax, ai'puinümiu mök'sitsipsattösauaie. ⁴⁷ Tuks'küm an'istsuaie, Sat'sit, Kiks's'ta ki kumu'pappiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'puinümiu köksiisipsaiisau. ⁴⁸ Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsuaie, Tükka' niks's'ta? Tükka' numu'pappiipix? ⁴⁹ Ki itas'kotuyiux otsis' otüs'ksnimatsax ki an'iu

Süm'mokau niksīs'tsi ki numu'pāppiipix! ⁵⁰ Annōk' ai'aksistutsimōknīni Spots' im otsitsit'ani aie, osto'i numu'pāppiipa, nēskūn', nit'akem, ki niksīs'ta.

13

¹ ETO'IK ksīstsiku'ik Jesus it sūks' ki tsīm nap'ioyīs, ki omūk'sikīmi īssoots'i itakau' piu. ² Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosasīs itsitsūppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitap-piix ikōn'itūssuipuyiau īssoots'i. ³ Ki an'īstsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sit, aisūppim'auā itui'sūppimmau: ⁴ Ki otai'sūppimmošsi, moksoku'yi stsik'īsts itsīn'nīssiēsts, ki pau'tax itotoiax'ēsts ki itau'attomiaxēsts. ⁵ Stsik'īsts okotoksskui itsīn'nīssiēsts otsits'inūksōkkuaspi; ki otsai'spixsōkkuaspi itsik'kūmsūskīiau: ⁶ Oto'tūmīskōpsi natos'i, itse'tsīnītsiau; ki otsau'okōtseksau itopo'kōttšiau. ⁷ Stsik'īsts itsīn'nīssiiau ksīssi'ix: ki ksīssi'ix itsūskīiau ki ito'satsīiauaax: ⁸ Stsik'īsts ōkhs'ksōkkui itsīn'nīssiiau, kiitsīn'asiau, stsik'īsts kepīp'pui, stsik'īsts nai'īppui stsik'īsts niīp'pui. ⁹ Annōk' ito'kiuōk, ūnanīstokh'tsīms. ¹⁰ Ki; ūksīnīmats'ax ito'toyiauaie, ki an'īstsiuaie, Kumauk'sītsīpsattaiīksīxau parables? ¹¹ Nokūt'anīstsiuax, kitokokoau kōk'itsksīniisui spots'im itsīn'naiisīni itse'kīpi, ki osto'auai matokotau'axau. ¹² Annōk' nan'naniuōk, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annōk kūt'tainan'īiuōk, otsinanattopi ak'otsipaie. ¹³ Ūn'nikaie numut'ūnīstsiīpsattaiiau parables, īssūppīs'au mōksta'apsau; okh'tsīmsau mōkštai'okhtsīmsau, mōkštai'īskšīnīnsau. ¹⁴ Aien'ūpanīstom'ēsts Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksīnīpa; ki sūppi'niki kitakūts'api, ki kimat'aksīnīpa: ¹⁵ Am'o o'tappiisīnna u'skēttsipōppiēsts mī'ēsts, ki okhtok'ouaēsts matomaipumokhtsīmiu'axau, ki oōps'puauax naps'tsiiax; mōksta'apsax moōps'pix, mōksta'okhtsīmsēsts mokhtok'īsts, mōksta'okhtsīmsēsts mu' skēttsipōppiēsts, mōkštai'auai'tsitasa, nok'staukuttutuawsau. ¹⁶ Atsīm'siau koōps'puauax, aiapiu; ki kokhtok'īsts, ai'okhtsīmau. ¹⁷ Kit au'mūnīstopuau, akaiēm'ix prophetix ki mokōm'otsitappix ai'puīnūmiau mōk'satsīsauēsts annīsts'isk kitai'nīpuauīstsk ki matsīnīm'axauēsts; ki mōk'okhtsīsauēsts annīsts'isk kitai'okhtsīpuauīstsk, ki matokhtsīm'axauēsts. ¹⁸ Okhtok ai'sūppimmauā parable. ¹⁹ Ma tap' pi okhtsīs'si nīn'naiisīni itse'poawsīn, ki sauo'kōmotokhtsīssi, itūm'īpuksīpu Sauum'itsitappiūā ki ito'kasattomaie annīk' itsūp'īpumattopik u'skēttsipōppi. Annōk'auk mat'sīmaie itsūppim'ani moksoku'i. ²⁰ Annōk' mat'sīmōk īstsūppim'ani ok'otokskui, ai'okhtsīmiu epo'awsīnu, ki otse'tametūksīni mat'sīmaie; ²¹ Mat'auūtsitstīpa kōk'seksi, ki matakisūmsu'ats; ikikīn'etūksīni ki ūkksīstutūk'sīni otos'au, atsim'epoawsīni ūn'nikaie ito'toiau, īsts'kīmskūkiu. ²² Annōk' mat'sīmōk īstsūppim'ani ksīssi'ix, ai'okhtsīmiu atsim'epoawsīn; ki annok' pai'tappiisīni īstap'aitsitani, ki spūkis'sīsts ito'satstomiauaie atsim'epoawsīni, ki matsīniasu'ats. ²³ Annōk' mat'sīmōk īstsūppim'ani ōkhs'ksōkkui, ai'okhtsīmiu Atsīm'epoawsīni, ki mokōm'otokhtsīmaie; ki itsīn'asiu, stsikix, kepīp'puyi, stsik'ix nai'īppuyi, stsik'ix niīp'puyi. ²⁴ Stsik'ī parable an'īstsiuax, ki an'iu, Spots'im'īstsinnaīssīni netum'anīstsiu Nīn'au, annōk' ai'sūppimmauōk ōkh'sisūppim'ani otsīn'sīman; ²⁵ otai'okasax otap'automokix, okatum'i ito'toyiauaie, ki ōkh'sisūppimani ipa'soksūp'pipumau makap'sūppimani, ki itsīs'tapu. ²⁶ Ki otsūs'kīssi

mattuyis, ki otsin'assi, itumın'akuo makap'süpipumani. ²⁷ Ki Nin'au otapautomokix otsito'taakax ki an'istsiauaie, Nin'a, Kiküt'taiinsimattop'a ökhsisüpipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'süpipumani? ²⁸ An'istsiuax, Katum'a otap'istntüksinaie. Ap'automokix otan'ikax kiküt'ökhsitükkipa nöktottosinan nöksauotsisınaniau? ²⁹ Ki an'iu, Sa; sauau'tsimınoainikiau, makap'süpipnmani, kökskaküm'sanotsipnaini ökh'sisüpipumani. ³⁰ Unnianist'süskisan mök'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otümanistaiiau ai'pokiakix, matom'omoipotokan makap'süpipumani, ki is'ksipikan kök'ksietsinsissuauiau; ki istüp'omoipotokan napaien'insimman nitapaien'iokoai. ³¹ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots' im istsin'naiisinni netüm'anistsiu mustard istsin'simman, annik' mat'simök ninau, ki ai'süpipumau otsin'simman; ³² Itsis'tüpskaiinükotsiuaiie kónai'insimmanists; ki süs'kiissi, itsis'tüpomükkuiiau insim'mansts, ki itsis'tsisasiu, ki paiu'tax itotoiau ki itoko'attomiax isto'kuniksissts. ³³ Stsik'i parable an'istsiuax; Spots' im istsin'naiisinni nitüm'anistsin itai'kopütstaupi, annik' mat'simök ake'u, ki kaias'attom niuks' kümi omük'okosix, napaien itui'tsiau, ki ikónai'kopütstopiau. ³⁴ Am'ostsk Jesus ikónai'sitsipsattsiaüsts matap'pix parables itai'sitsipsattsiau; ki sauomai'sitsipsissi parable matomaisitsipsatsiuatsax: ³⁵ Möksenüp'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksipa'kuiaki parables; nitakse'poattopiau annists'isk kai'sattop'istsk ksök'kumä sauomap'ästotoawsi. ³⁶ Ki Jesus aiis'tüpskuyiuax matap'pix, ki itsi'sipim nap'ioyis; ki otüksinimats ax otsitotakax, ki an'iau noksksinim'atsokinan parable makap'itaisüppipumaupi insim'man. ³⁷ Noküt'anistsiuax, Annök' itai'süpipumauök ökh'si insimmani Nin'au okku'yi am'ini; ³⁸ Insim'man konai'tappiua; ökh'si insimmani, nin'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iinsimmani, Sauum'itsitappiua o'kosix; ³⁹ Katum'a annök' ai'süppipumatomösts, Sauum'itsitappiua itamiu; pokiak'sinni ksök'kum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsim'otokatatsisau, ⁴⁰ Manists'aumoipitükkipiau makap'insimmanists ki manistse'tsinitspiu; ak'üniststsiu aiksiuo'si annom' ksök'kum. ⁴¹ Nin'au okku' ai'istüpskuyiuax otatsim'otokatatsix, ki ak'omoipotsimiauësts ikónau'kapiists ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiua ak'omoipotoyiuax; ⁴² Ki akitsipst'apiksistsiauaux omüx'tsi; annim' ak'itstsiu a sain'sinni, ki satse'kinani. ⁴³ Moköm'otsitappix akotümik'kunasuyeiaiu, manistsik'kunasuyipi nato' si, un'oauai otsin'naiisinni, akotsik' kunasuyiauaie. Annök' itokh'iuök ünaniotokh'tsims. ⁴⁴ Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitüm'anistsiu treasure kaias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aiksasattomaie, ki otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'attopiësts otokónai'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik. ⁴⁵ Stsik'i, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuun otap'sümmössi ökh'six pearls: ⁴⁶ Kon'issi tuks'kümi pearl akai'ixkimasiau, itsis'tapu, ki ipum'attopiësts otokónai'nanists ki ipum'attau. ⁴⁷ Stsik'i, spots' im istsin'naiisinni nitüm'aniststsiu itau'mikaupi, annök' itsuia'piximökaie omük'sikimi, ki itoman'istomoiipitükkiau: ⁴⁸ Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiauaie issoots'i, ki ito'piiua, ki ökh'six itaisüppitsi'iau üskix; ki makaps'ix itsis'tapiksistsiiau. ⁴⁹ Ak'otümanistsiu aiksiuos'i ksök'kum: atsim'otokatatsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai'aketaipiksistsiiau Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix; ⁵⁰ Ki akitsipst'apiksistsiiau

(sauum'itsitappix) omũ'tsii; annim' ak'itstsiu a saĩn'sĩnni ki satse'kinani. ⁵¹ Jesus an'ĩstsiuax kikai'okhtsimipuaustsau annists'isk? An'ĩstsiuaie, A, nĩn'an. ⁵² Itũm' anĩstsiuax Annok' ai'sinakuioķ ũksĩnimats'au spots'im itsĩn'naiisĩnni, nitũm'aniststsiu nĩn'au, iko'yiuoķ, sauauts'ĩmests treasure manists' ki ũk'aisĩsts. ⁵³ Ki itũnĩsts'tsiu, Jesus otaĩksiu'attosests annists'isk parables, itsĩstũpa'atomaie. ⁵⁴ Ki otsito'tosi otau'ũtauoĩsĩni otat'oiapioyimoai itsipst'ũksĩnimatsiuax, ki ek'skaietũkkiau, ki, an'iau, Tse'ma itotsĩm'atsests am'ok mokok'sinik, ki am'ostsk ot'omũkapĩstutũksĩsts? ⁵⁵ Kũttomai'sauamiu'ats ai'satsakuia okku'ĩ? Kũttomaisauainikõttstsiu'ats Oksĩstsi, Mary? Ki omu'pappiĩpĩx kũttomaisauainikõttstsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas? ⁵⁶ Ki ot'akemix okũttomaisaiiokõnopokomok'atsax? Am'o Nĩn'au, Tse'ma itotsĩm'atsests annists'isk? ⁵⁷ Ki its'tsskĩmskũkiax osto'i. Ki Jesus an'ĩstsiuax, prophet itũs'tsakõttau, sauomai'tappiõests otau'õsĩni ki otauũt'okoai. ⁵⁸ Otsauomai'tuksuai ũn'nikaie itsauomapiĩstutũkkũ annim' akatio'yiests ũkkũk'umapotũksĩsts.

14

¹ ANNİK' Herod tetrarch okhtsim'attomests Jesus otap'ĩstutsipists, ² Ki an'ĩstsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sĩnni mat'sipua; ũn'nikaie ũkkũk'umapotũksĩsts itap'ĩtutsimests. ³ Herod ũkai'eĩniaie John, ki aiĩs'ksipĩstsiuaie, ki itsok'iaie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'ĩnaai. ⁴ Tũk'ka John an'ĩstsiuaie matõkhsiu'ats kõk'otoõsi. ⁵ Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap'pix, tũk'ka ĩksĩnnu'yiuaxauaie prophet. ⁶ Ki otai'totstsĩssi Herod otsit'sipokaiĩpi, Herodias otũn'ni itũt'sikiĩpiu, ki itsũp'ĩstutuyiuaiie Herod. ⁷ Itsĩksĩs'toatsiuaie atoũn'ĩssĩnni mõk'ittokotossaie otan'ĩstopiaie. ⁸ Ki oksĩs'tsi otsĩs'tok, ki an'iu, John Baptist otokõn' itsũp'potoat omũk'okos ki annom' ĩstoko'kit. ⁹ Ki omũx'ina ĩsĩk'oketũkkũ: ki otũtoanis'si ki otopokau'yemix, ũn'nikaie itani'u mõk'okotõsaie. ¹⁰ Ki itũp'skõkiu, ki itsi'kawkokĩtsiuaie John itsĩpsts'okiawpiaie. ¹¹ Ki otokõn'itsipuk'sipĩppotopaie, omũk'okos itsũp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuũn: ki ito'tsĩppotuyiuaiie oksĩs'tsi. ¹² Ki otũs'ksĩnimatsax itoto'iau ki mat'sĩmiau mostũm' ĩ, ki ai'akotomiau, ki i'tappoiaiu ki itũnĩs'tsiiau Jesus. ¹³ Jesus otokh'tsimĩs, itsĩs'tũpaatomaie akli'iosatsĩs itsui'akhiosiu, ki ksĩs'tapsksõkkum itũpanĩstappo'aie: ki matap'pix otokh'tsĩsau itsĩksiuopokiũ'iauaie, otakap'ioyimoauests sũx'iau. ¹⁴ Ki Jesus itopiĩsĩssa'atomaie, ki nan'nuyiuax akai'tappix, ki kaiĩm'iuax, ki itũt'tutuyiuax otai'oktokosimoauax. ¹⁵ Ki otai'ĩstũkkõpsi, otũs'ksĩnimatsax otsitota'akax, ki an'ĩstsiuaie, annom' ksĩs'tapsksõkkumasiu, ki au'mũtũputũkkũ; o'tappiĩsĩnna ũnnĩstũps'skos, mõk'ittapposi akap'ioyĩsts, mõk'opumattosi aau'õsĩn. ¹⁶ Ki Jesus an'ĩstsiuax, matokuiĩstapu'iauats; kotok' mõks'auattopiau. ¹⁷ Ki an'ĩstsiuaie, annom' nĩtsinan'anĩsts nĩsĩtu'yi ke'tanĩsts ki na'tokũmi mammix'. ¹⁸ An'iu, puk'sipĩppotokikau. ¹⁹ Ki an'ĩstsiuax kõnai'tappix mõk'opasax mattu'yikui; ki mat'simests nĩsĩtu'yĩsts ke'tanĩsts ki na'tokũmi mam mix', ki, otspĩsũp'si itsĩm'etsimests, ki itau'minotsimests; ki ikotsiu'ax otũs'ksĩnimatsax ke'tanĩsts, ki otũs'ksĩnimatsax ikotsiu'asts o'tappiĩsĩnna. ²⁰ Ki ikõnau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'simests iau pi'nikests itstsi'ĩsts na'tsikoputtuyi ĩksĩmĩmatũk'ĩssokaiĩsts. ²¹ Ki aiĩniks'ĩsk au'yixk nĩsĩtsi'

omük'sikepïppix nïn'ax, ki akex, ki pokax'. ²² Ki Jesus eikak'imatsiuaux otüs'ksïnïnatsax mökït'süppopisax akh'iosatsis, mökotom'apümмосax, otsakiaïis'tüpskoösaie tappiisïn'na. ²³ Ki otsis'tüpskoösax otappiisïn'nä, itsitamisso' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otau'tükkussi itsittau'piu. ²⁴ Ki akli'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: tük'ka, umut'totsüppopi. ²⁵ Ki nïsoo'yi iskska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikïmi itokh'itauauökau. ²⁶ Ki otüs'ksïnimatsax otsïnno'ossauaie umuttokhitauau'okani omük'sikïmi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau. ²⁷ Ki Jesus kaiïp'sitsïpsatsiuaux, ki an'iu, Ökh'sitükkik; nitam'i; Piniko'puk. ²⁸ Ki Peter noküt'anïstiauaie, Nin'a küm'ämieniki ani'kit ksësto'a nökitotosi nökititüpaauökau omük'sikïmi. ²⁹ Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otïnnïsa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauökau omük'sikïmi mök'ittapposi Jesus. ³⁰ Ki otsïnï'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otaumutüp'süppopiisi omük'sikïmi ita'sainiepuyiu, ki au'aniu Nin'a, Kömotse'piokit. ³¹ Ki Jesus itüp'sauksikïns'tsakiuaie ki itsën'iauaie, ki an'ïstiauaie, ksësto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietükkiks? ³² Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu. ³³ Anniks'isk itsüp'popixk akh'iosatsis itoto'iauaie ki atsimmïm'miauaie ki an'iaiu, E'mümi kitam'i Ap'ïstotok'iuä okku'i. ³⁴ Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret ïstau'össini. ³⁵ Ki annim'ïstï'n'ax, ot'ksïnuoössau, itüp'skükiu könüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itotsip'iauaie ikönai'oktokosix: ³⁶ Ki au'kömönïstiauaie (Jesus) mökskaks'ïxenïsax oso'kösim itssain'ikaists: ki manïsts'eipi kaien'ïmïx ün'nineetsimi sokap'okuttotoax.

15

¹ AI'SÏNAKIX ki Pharisees, Jerusalem itsitappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau, ² Tsanïstapiuats umut'ünïstüpaipixipiau ükaitappix otün'ïssuaiaueßts: Oyis'sax ke'tan, matüstsïmiu'ax. ³ Noküt'anïstsiuaux ku'maukanïstüpaipixipuaïïks Ap'ïstotokuä otse'poawsïnni kök'satsisaai kiksïs'tapünïssuai? ⁴ Ap'ïstotokuä an'iu, atsimmïm'mïsau kïn'a ki kiksïs'ta; ki, annök' ai'pakosïnikuyiuök un'ni ki oksïs'tsi, unnianïtse'ïnsä. ⁵ Ki kitan'ipuaue annök' an'ïstsiuök un'ni ki oksïs'tsi, kotük'sinaie, kitak'ototokuinanipi nësto'a, ⁶ Ki küt'atsimmïmmiuaux un'ni ki oksïs'tsi, paio'toau. Kitse'poawsuaueßts kumut'saiepumapïstutsipaie Ap'ïstotokuä otse'poawsän. ⁷ Kitsiksïs'tapokömmotsitappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenüpanikoau, ki an'iu, ⁸ Am' ox matap'pix nimut'astokokiau maau'ësts, ki nimut'atsimmïmmokiau oto'ünüauueßts: ki u'skëttsipöppuanësts nitsip'piokokiësts. ⁹ Nitsiksïs'tapatsimmïmmokiau, ök'aumaitsipïsts ät'suaïksïnïmats'iauaux nïn'ax otan'ipuaueßts. ¹⁰ Ki nan'niköttsiuaux o'tappiisïnna ki an'ïstsiuaux, Okh'tok, ki sokap'okhtok; ¹¹ Annik' itsüp'popiik maoui' matokapïstotok'atsaie nïn'aii; annik' sük'siik maoui' itokapïstutuyiu'iu'aie nïnaii. ¹² Ki otüsksinimats'ax otsitota'akax ki otan'ikax kiküt'üsksïnïpa Pharisees otsis'küksau otokh'tsisau annik' epo'awsin? ¹³ Ki noküt'ünü, könai'süpipumannïsts Nin'a spots'im öküt'taisüpipumattöpïtsi ak'süsköpattöpïests. ¹⁴ Amau'patokau; naps'tsiotüppïnnükiau naps'tsïx. Ki naps'tsiuä ätüppïn'nüssi naptsi'i, atün'ïaksïnni akai'akitsüppopiiau. ¹⁵ Peter itüman'ïstsiuaie, noksksinïm'atsokïnan am'om parable. ¹⁶ Ki Jesus an'iu,

kiküttaisakiaisauaiokhtšimipiuaua? ¹⁷ Kiküttaisauaiokhtšimipiuaua, an-
 nik' itsüp'opiik maoi'i, itüp'süppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop? ¹⁸ Ki an-
 nists'isk itsüks'isk maoi'i u'skëtšipöppi itsüks'iax; ki itokap'istutuyiauaie
 nïn'aii. ¹⁹ U'skëtšipöppi itsüks'ësts sauum'itsitsitanists, inik'sïsts,
 auök'otanists kômos'ïsts, itüp'saiepïtsinni, atauun'ïssïsts; ²⁰ Am'ostk
 itokap'istutuyiauaie nïn'ai'i; ki maks'oyissi otsauomüs'tsimissi
 matokapistutuyiuats nïn'aii. ²¹ Jesus itümïstüpa'atomaie, ki Tyre
 ki Sidon ïstssoots'ïsts itsitap'po. ²² Ki sat' sit, Canaan ista'ke
 itsux'iu annists'isk issoots'ïstsk, ki itasaine'poattsiauaie, ki an'iu,
 Kim'okit Nin'a, David okku'! Nitün'na eiko'ksïstutoau maka'pistaaw.
²³ Ki matsitsipsattsiautsaie. Ki otüksinimatsax otsitota'akax ki
 otau'kômönikax ki an'iax Ünnistüp'skös; nitüksauasaine'poükïnan.
²⁴ Ki noküt'anistsiuax, nikak'itüpskoko Israeli ïstat'stanix emük'ikïnaiix.
²⁵ Otsitümitota'akaie ki otatsim'mïmmokaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!
²⁶ Ki noküt'anistsiauaie, matökhsiu'ats mök'otsïssi pokax otsau'ôsïnoai
 mökitüp'apïxisësts imitax'. ²⁷ Ki (ake'uä) an'iu, E'müniu, Nin'a; ki
 imitax' au'attomiau pinikësts innïssi'ïsts otsin'aimoauai otsitau'yipiaie.
²⁸ Jesus itümok'anïstsiauaie, Ake', omük'o kitaumai'tüksinni:
 Ünnianïstsits'tsïts kitsitsi'tatopi. Ki otün'ni ikuttotoai'ïnai annik'
 itai'ksïstsikumïopik. ²⁹ Ki Jesus itsis'tüpaatomaie annim', ki
 itast'toto Galilee istomük'sikïmi; ki ita'misso nitum'mo ki itau'piu
 annim'. ³⁰ Ki akai'tappix otsito'taakax, ki ipokom'iauaux üs'tsekaiix,
 naps'tsix, küttaiai'puyix, iko'müksix, ki akaiëm'ix stsik'ix ki Jesus
 okt'sïsts itsin'apiksïstiauaux; ki ikut'tutuyiaux: ³¹ Ki kõnai'tappix
 ek'skaietükkiau, otsinno'össauax küttaiai'puyix otse'puyïssax,
 ki iko'müksix otokut'totoösax, ki üs'tsekaiix otauau'ökäsax, ki
 naps'tsix otsaps'ax: ki üs'tsaköttsiau Israel ïstap'ïstotokii. ³² Jesus
 itümïn'niköttsiaux otüksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisïna
 nioks'kai ksïstsiku'ïsts nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki
 nimat'aksïstüpskoauaxau otau'notssau ökskakümitseni'au moksoku'i.
³³ Ki otüksinimatsax an'ïstsiauaie Tse'ma nökitotsipïnan'a ke'tani
 manïsto'mükopïau mök'otkuïstësts o'tappiisïna? ³⁴ Ki Jesus anïstsiuaux,
 Tsanet'o'a ke'tanïsts kitsinan'ouæst's? Ki an'iau, Iküt'sikaiau, ki
 unna'tosïmi inük'umix. ³⁵ Ki an'ïstsiuaux o'tappiisïna, ksök'kum
 mökittopasax'ax. ³⁶ Ki mat'sïmësts iküt'sikaiësts ke'tanïsts ki mammix',
 ki a'tsïmoïkau, ki a'mïnotsimësts, ki ikotsiuaux otüksinimats'ax, ki
 üksinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisïna. ³⁷ Ki ikönau'yiau, ki ikuyi'au;
 ki mat'sïmiau pinikësts itskim'iauests iküt'sikaii ïksimmatük'isokaiïsts
 itui' tsïsts. ³⁸ Anniks'isk au'yixk nissoyïm'i omük'sikepïppix nïn'ax,
 ki akex, ki pokai. ³⁹ Ki itsis'tüpskuyiu o'tappiisïn'na, ki itsit'süppopiu
 akh'iosatsis, ki ito'to Magdala ïstssootsïsts'i.

16

¹ PHARISEES ki Saducees ipok'itotoiau ki as'saksksïnnuyiauaie,
 ai'puïnümïau mökanïs'tsïnnomoösax spots'im ïstap'stosïnni.
² Noküt'anistsiuax, autükkus' si, kitan'ïpuan ak'etameksïstsi ku;
 ämawk'ïssoksisikuiusts. ³ Ki ksïskünna'tünnïssi, ak'akapiksïstsiiku
 annok' ksïstsiiku, amawkïssoksisikuiusts ki ikikïn'inatsiu.
 Kïtsiksïs'tapokämotsitappiansuai! Kïtokot'ainipuaux assoksis'tsikuusts
 ostokso'auëst's; ki kïmatokot'ainipuaux annists'isk ksïstsiiku'ïstsk
 ïstap'stosïst's. ⁴ Otsauum'itsitappiisïn'na ki otau'ökotaitappiisïn'na

ap'satsĩmiau apsto'sinni; ki matakokotau'axau apsto'sinni; prophet Jonas otap'stosinni akokotauaie'. Ki skĩtsiu'ax ki itsĩs'tapu. ⁵ Ki otũs'ksĩnĩmatsax otau'pũmmosau pakhts'esaiĩskĩnĩmiau mők'atũksau ke'tani. ⁶ Jesus itũm'anĩstsiuax Mokők'ik ki iskskats'ik Pharisees ki Saducees itsti'kopũtsketatsisau. ⁷ Ki ai'sĩtsĩpsattseiaiu, ki an'iau, nimatotsipĩnan'a ke'tani, ⁸ Jesus otsĩno'õsax, an'ĩstsiuax, Inũk'aumaitũkkix, kumauk'sĩtsĩpsattseipuauaisks, kitsauo'tũksuai ke'tani? ⁹ Kikũt'taisakiaisauokhtsĩmĩpuaua, kikũttaisauũskĩnipuaua nĩsito'mũskikepĩppix matap'pix itstĩsĩttu'ĩsts ke'tanĩsts, ki tsanetso'ã kitots'ĩpuauẽsts isksĩmmatũk'isokaiĩsts? ¹⁰ Nistoyĩm'i omũk'sikepĩppix matap'pix itstokĩtsikaĩsts ke'tanĩsts ki tsanetso'ã kitots'ĩpuauẽsts isksĩmmatũk'isokaiĩsts? ¹¹ Kumauk'staiokhtsĩmĩpuauaisks kimat'sĩtsĩpsattopuau'ats ke'tani, kőkĩskskatsissuai Pharisees ki Saducees itsti'kopũtsketatsisau? ¹² Itũm'ĩskĩnĩmiau matsemiu'atsax mőkĩskatsĩaie ke'tani itsti'kopũtsketatsis, ki ai'semiuaxmők'ĩskatsĩaie Pharisees ki Saducees ots'ksĩnĩmats'tũksuaiiax. ¹³ Jesus otsito'tosi Cesarea Philippi, ai'sũppoõtsesattsiuax otũskĩnĩmats'ax, Tsa aniu'axau matap'pi nesto'a nĩn'au okku'i nõk'ũmsi? ¹⁴ Ki an'iau, stsik'ix John Baptist: stsik'ix, Elias; ki stsik'ix, Jeremias, ki stsik'ã prophet. ¹⁵ An'ĩstsiuax Tsa kitak'anipuuau nõk'ũm-si? ¹⁶ Ki Simon Peter nokũt'anĩstsiuaie ksẽsto'ãkauk Christ, Ap'ĩstotokiũã ipai'tappĩũũk okku'i. ¹⁷ Jesus nokũt'anĩstsiuaie kitatsĩm'si, Simon Bar Jonas. Ik'sisakuyi ki aa'pũni kimat'ũskĩnĩmatsok'atsau: nin'a spots'im kitusksĩnĩmats'ok. ¹⁸ Ki kita'atanĩsto, ksẽsto'ãkauk Peter, ki am'om ok'otokũm nitak'ĩttokhitokoĩska church; ki Hades istokh'sepĩstanĩsts matakatsiu'atsaie. ¹⁹ Ki kitai'akokoto spots' im itstĩn'naiisĩnni itotai'kauaipixixtũkiopi; ksők'kum kitai'akomianĩstomopipi, spots'im ak'itomopipo; ksők' kum kitai'akomianĩstapotsippi spots'im ak'itapotsip. ²⁰ Itũm'anĩstsiuax otũskĩnĩmats'ax mőkstaitstĩnnikoõsax'aie osto'i otũm'si Jesus Christ. ²¹ Annik' Jesus itaumũtũp'anĩstĩnomoyiuax otũskĩnĩmats'ax manĩstakittappopi Jerusalem, manĩstaks'ĩpuinaistoto'awpianaie omũx'ĩmĩx ki omũk'atoiapiekuax ki ai'sĩnakix, ki manĩstaks'enitawpĩaiaie, manĩstaks'ĩpuauĩstotoawpĩaiaie nioks'kai ksĩstsikui. ²² Peter itũmo'toyĩaie, ki aumũtũp'sĩtsĩpsattsiuaie, ki an'iu, Nin'a kőkũnĩstĩp'piokosi; matakittotstsiu'ats ksẽsto'a. ²³ Ki itapotũkau'aie, ki an'ĩstsiuaie Peter apũt'tokokit, Satan; kők'kitstsskĩmskũki; kimatsskũmau'ats Ap'ĩstotokiũã kitskkska'tũksĩsts annom' ksőkkm. ²⁴ Itũmanĩstsiuax otũskĩnĩmats'ax Iststsi'ki matap'pi makopokiũo'õssi nõsto'a, ũnnianĩst'auũtsikĩmĩstĩstotos, ki ũnnianĩstto'tsĩs otauai'staksĩnni, ki ũnnianĩstopokiũos nõsto'a. ²⁵ Annők'aiakĩtsikõmotsepiosiũok opai'tappĩĩsĩnni, akatstomaie': ki annők' itai'akatstomők opai'tappĩĩsĩnni, nõsto imutak'atstomaie, ai'akokonimaie. ²⁶ Tsanetso'ã matap'pi ak'okuĩstũpaosokuiĩm'ats minan'attũssi kõnũs'ksőkkm, ki atstõ'si otsipai'tappĩĩsĩnni? Awx'a otai'akokotawpĩaie opai'tappĩĩsĩnni? ²⁷ Nin'au okku'i akototo'yĩnaie Un'ni ots'tsapĩnasĩnni ki ototokatatsix akopokiũo'iax, ki kõnai'tappix manĩstsi'piẽsts otap'otũksauauẽsts ak'ũnistoktsiuax. ²⁸ Kit au'mũnĩstopuau stsik'ix annom' itai'puyiau, matakattotsĩm'axau eĩno'sĩnni otsauomai'noõsau nin'au okku'i otsĩn'aipuksĩpusi mők's'ĩnaiisi.

17

¹ OTAIXSIUO'ĔSTS nauyi ksistsikuists Jesus mat'toyiuaX. Peter, James, ki John oskŭn', ki itŭnistŭpŭp'iuax spi'tummo. ² Ki otsakiainoosauaie it'oketsistŭmiinai; ki ostoksis'i ikkŭn'natsiuaie manist'ikkŭnnasuyipi nato'si, ki otsitotos'ists ksix'inatsiests manisti'ksix'inatspi ksistsikui. ³ Ki sat'sit, itsina'kuaiemiau Moses ki Elias, ki ai'sitsipsattsiauaie. ⁴ Peter itŭm'anistsiuaie Jesus, Nin'ă, ōkh'siu annom' nŏk'it'it'au'pisiinan: ōkh'sitŭkkieniki, nŏkapistutsisinan annom' nioks'kai api' manists; tuks'kăii kŏksinan'attosi, ki tŭks'kaii Moses mŏksinan'attosi, ki tuks'kaii Elias mŏk sinanattosi. ⁵ Otsakiai'puyissi, sat'sit ikkŭn'aisoksisitsikuyi ituyi'kŭnakoaiiau: ki sat'sit, epo'awsinni itots'tsiu assoksis' tsikui, ki an'iu, Am'o nitŭk'omimokos nitsekŏkh'simmau; okh'tok. ⁶ Ki ũksnŭimats'ax otokh'tsisauaie itopi'iau ostokso'auēsts, ki eks'kaikopumiau. ⁷ Ki Jesus ito'to, ki i tsixen'iuax, ki an'iu, Nipuauk', ki piniko'puk. ⁸ Ki ot'sŭpsau matsinnuyiau'axau matappix, kaks'innuyiau Jesus. ⁹ Ki nituin'moyi otsinissat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanis'tok matap'pi kitsinip'uauests, Nin'au okku'i otsauomăt'sipuausi eŭnsin'ni. ¹⁰ Ki otŭs'ksnŭimatsax aisŭppoottsesat tsiauaie, ki an'iau, mauk'auaniŭksixau ai'sinakix ak'otomoto Elias? ¹¹ Ki Jesus nokŭt'anistsiuaX, E'mŭniu, Elias ak'otomoto, ki akokŏnau'kŏmototom. ¹² Ki kitan'istopuau, Elias ũk'auot, ki matsinnuyiu'axauaie ki nitsis'tutuyiauaie manistŭp'stapiiau. Neto'yi akŭnistai'puŭnattsiauaie Nin'au okku'i. ¹³ Itŭm'isksnŭimiau ũksnŭimats'ax umutai'sitsipsi John Baptist. ¹⁴ Otsito'tosau o'tappiisŭn'na, nŭn'aii otsito'taakaie itsito'topistuksisano'piŭnaie, ki an'iu, ¹⁵ Nin'a kŭm'is noko'a; au'atusinau ki eks'ipuŭnŭm: ai'kapsiuoipiu istŭii ki ai'kapsiuoipiu okke'. ¹⁶ Ki nitsitotsip'iauaie kitŭksnŭimats'ax ki matokotokuttotu yiuaxauaie. ¹⁷ Jesus itŭm'ăniu, o'sauomaitŭkkesinna ki otapok'apitappisinna! Tsanetso'a kitakopokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitattopu aua? Puksipŭp'potokik. ¹⁸ Ki Jesus seŭtsip'sattsiauaie sauum'itsistaaw; ki itsŭksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau. ¹⁹ ũksnŭinats'ax itŭm'itotoiauaie Jesus ki an'iau, numauk'sauokotsatŭppiksisŭtŭnan? ²⁰ Ki Jesus an'istsiuaX, Kitsauomai'tŭksinni: kitau'mŭnistopuau, kemŭk'enŭkotsissi kitaumai'tuksinni, manist'omŭkopi mustard itotai'sŭpipumauopi kitakokot'anistop am'om netum'moyi ōk'ŭmistŭpotosi omim', ki ak'itŭpitsiu; ki matakitsipa kikŭt'taakokotsŭtsipuaui. ²¹ Am'oi ũnanistap'pi matomai'sŭxiuats saits'tsŭsiau a'tsŭmoikani ki sauau'yisinni. ²² Ki otsa'kiitapŭssau Galilee, Jesus an'istsiuaX, Nin'au okku'i ak'okotau matap'piix: ²³ Ki aks'inittsiauaie, ki nioks'kasi ksistsiku'ists, akŭtsitsipua'atsau. Ki eks'kaikikinetŭkkiau. ²⁴ Ki otsitŭto'tosau Capernaum, anniks'isk au'tujix mix'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, kŭttomisauaiponitau'atskŭtsin'aim? ²⁵ An'iu, A, ki otsipŭs'si nap'ioyŭs Jesus i'tomsitsipsattsiauaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tŭkka' au'tuyiaa mŭx'kim ksŏkkum istŭsin'ax? Otauŭt'okosix, ki pie'tappix? ²⁶ Peter an'istsiuaie. Pie'tappix. Jesus an'istsiuaie, o'kosoauax matakotŭmaiponitau'atsax. ²⁷ Ki, nŏkstaisau'kosatsŏsau is'tŭpuk omŭk'sikimi, ki suaipiksisŭs amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani mattos', ki pakuiin'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annŏk' mattos', ki ko'tsisau, kitak'siponitanuni.

18

¹ AN NIK' otušksnīmats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tūkka' mīstūpomūksīm'a spots' im istsīn'naiisinni? ² Ki Jesus itsīn'ikōttsuaie inūk'sipoka ki itūt'sikipotoyiuax. ³ Ki an'iu, kitau'mūnīstopuau saiiiau'aitsinoeniki, ki saie'tumanīstsīnoeniki inūk'sipokax, kimatak-sipi'puaua spots'im istsīn'naiisinni. ⁴ Annōk' aks'inūksipokaīstutotsiuōk manīst'inūksīstīmipi am'o pokai'i, itsīs'tūpomūksīm spots'im istsīnnaiisinni. ⁵ Ki annōk' ak'autuyiuōk tuks'kai inūk'sipokaiīstototsiisk, nēsto'i nitau'tok. ⁶ Ki annōk'īstsskīm'skūkiats'iuōk tuks'kūmi annīks'īsk inūk'sipokaxk nitau'maitokixk, ōkh'siu pikiak'iokotoki kīn'attossaie, ki inets'īssi omūk'sikīmi. ⁷ Istsskīm'skūksīnni it'okapiu ksōkkum, Istsskīm'skūksīsts ak'itotoiau; ki annōk' nīn'auōk paiuk'sipīppotomōk īstsskīm'skūksīnni, aks'ksīnīmaie maka'pi! ⁸ Ūn'nikaie kotsīs' ki kokōt'si īstsskīm'skūkiats'otsenīkiau, kōksnīt'au, ki mīs'tūpāksīstaiiau: itōkh'siu kōk'kitsipīssi opai' tappiisīnni kōks'īstsekaīsi ki kōk'opokōksi, kōkstaitūp'apixikōsi kūttaiaiapunstsīuasi ki kitai'akokōtsīsts ki kitai'akōtsīsts. ⁹ Ki koōps'pi īstsskīm'skūkiatsotseniki, sauau'tos, ki mīs'tūpāksīstīs: itōkh'siu kōk'kitsipīssi opai'tappiisīnni tuks'kūm moōps'pa; kōkstaitūp'apixikōsi kūt'taiaiapunstsīuasi, ki kitaiakoōpsix. ¹⁰ Mokōk'ik kōk'stauksīstotoawsi tuks'kumā am'oksk inūks'tsīmīx: kitan'īstopuau spots'im ototokatatsūauax ūsk'skatsīmīau Nin'a ostoksīs'aie spotsīm otsitau'pipi ¹¹ Nīn'au okkui ito'to mōkītsikōmotse'piōsaie annōk' at'stauōk. ¹² Tsa kitūs'tapuau? Nīn'an minan'atūssi kepīp'pi emūk'ikīnax ki tuks'kūmi itūnīs'tapu, kūt'tomisauūsskītsīmīu'axau piksīp'pi piksī'koputsi, ki kūt'tomisauaitappo'ats netum'moīsts, ki kūt'tomisauapsūmmīuats annōk' nittūppu'ōk? ¹³ Ki ikūm'okonoōssaie, kitau'mūnīstopuau manīstse'tametūkkīpiax piksīp'pi piksī'koputsi otsaiīs'tapūasax itsīs'tūpskaīetametūkkīu annōk' ikon'īmauōk. ¹⁴ Neto'i omat'sitsīnatans Kīn'ā spots'im tuks'kūmi annīks'īsk inūx'tsimīxk mōk'saiīnakuaiīssau. ¹⁵ Stsīk'i, kumu'pappīipi sauo'kōmotsīstototseniki, matan'īstīs otsauo'kōmotsītappiisīnni, ksēsto'a ki osto'i namīs tsītatpīik; okh'totseniki kitse'motsau kumu'pappīipi. ¹⁶ Ki saīiokh'totseniki, tuks'kūm tsōktau natokumīx pokītappomīsau, kōnai'poawsīsts mōks'eikosau, otokh'tsīsau natsītappīx, tsoktau nioks'kaitappīx. ¹⁷ Ki sauoklī'toūsax, anīstīs'church: ki sauōkh'tsīssi church, ūnnīanīsts'īs sai'etūkkīuā ki publican. ¹⁸ Kitau'mūnīstopuau, kitsīt'āīpīpi ksōk'kum, akītaīpīp spots'im: ki kitsītapotsīpī ksōkkum, akūtsītapotsīp spots'im. ¹⁹ Kīmat'anīstopuau, netum'anīstsītsītainoainiki kitak'aukōmōnīsuai, Nīn'a spots'im aks'īstutomoyīuaxaie. ²⁰ Natokūmi tsoktau nioks'kūmi nītsīn'ikōsīm itsītom'o'auipi nīt'sītaītūtsīkiaupi. ²¹ Peter itūmitotoaie, ki an'īstīsuāie, Tsanets'o'awtau numu'pappīipa nōksauumītsīstutuyīssi, ki nōks'ksīnnoōssi? Akokītsīkaīasts? ²² Jesus an'īstīsuāie, Kīmatanīstopa ikīt'sīkaīēsts, ikītsīkīppūēsts ikīt'sīkaīēsts. ²³ Spots'im istsīn'naiisīnni nītum'anīstīsiu omūx'īna annōk' ak'okōkītsīmaīauōk otsītappīm'īx. ²⁴ Ki otau'mūtūpūkstūkkīsi tuks'kūm ot'sīttotsīppotokaīe, ke'pi omūk'sīkepīppoyī mīx'kīmīx otai'akokotopīaxaie. ²⁵ Otsai'īstīsīsi mōkokotōsai'e, Otsīn'aim an'īnaie mōk'apīkōsaie, ki otokem'an ki o'kosīx ki otokōnai'nānīsts, ki mōkotoku'yīsax mīx'kīmīx. ²⁶ Otsītappīmī itopīstūksīsanō'pīīnaie ki atsīmīmīmī'īnaie ki an'īnaie Nīn'a, pīnane'tūkkīt ki kitaksūpanīs'tsokoto. ²⁷ Ki annōk' matap'pīuōk

otsin'aim kaiim'iuaiie ki paio'toyiuaiie ki ünnim iks'ksinnuyiuaiie.
 28 Ki neto'ök matap'piuök süx'iu, ki tuksküm'i otopok'apotükkimix ikon'oyiuaiie otai'akokok'isk kepip'pii a'pünasainix; ki een'iuaiie, ki paiu'tsinüaiie ki an'iu, Ponitat' kitai'akokokipix. 29 Ki otopokapotükkim'i itoipistuksisanopiiaie, ki auköm'önistsiuaiie, ki an'iu, pinane'tükkit ki kitaksüpanistsokoto. 30 Ki matökhsitükkü'ats; ki itappo' ki itsipsts'tapiksistsiuaiie itai'okiakiopi, otsauomaisüpanistsiponitasaie mökstaisüksaie. 31 Otopok'apotükkimix otsin's'sax eks'kaikikinētükkiau, ki ito'toiau, ki otsin'aioauai aiitsinikuyiauēsts. 32 Ki otsin'aim otsin'nikötossaie, an'istsiuaiie, Sauum'itapotükküä, kitai'akokokipix kitsin'omokitan'ikipi: 33 Kanis'tsikimopi kumauk'sauanistsikimaiks kitopokap'otükkimokä? 34 Ki otsin'aim istse'tükki'inai, ki itsitüpumüts'kaiuaiie pu'inaitappix otsauomai'süppiponitassaie. 35 Neto'i Nin'a spots'im kitak'anistotokoau saisin'iminoainiki ku'sskētsipöpuauēsts kumut'aukimaupuai kumu'pappiipix.

19

1 KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'attosēsts Galilee itsistüpa'atomaie. Ki Judæa istssoots'ists, Jordan mis'taputsim, itoto': 2 Ki akai'tappix ipokiuo'iauaiie; ki annim' ikut'totoyiuax. 3 Pharisees itoto'iauaiie, ki as'saksksinnuyiuaiie ki an'istsiuaiie, ökhsiu'ats nin'au kõnai' nükünistapists mök'anistüpskoösaie otokem'an? 4 Ki noküt'anistsiuax kikütanistop'ats sinak'sin, annök istsitsap'istutuyiuökax ap'istutuyiuax nin'au ki ake'u. 5 Ün'nikaie nin'au itai'akskitsiu ax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akükömmiu otokem'an: ki akitum'anistoksisakumiau. 6 Ün'nikaie matsistoküm'axau, itse'tumanistoksisakumiau. Ap'istotokiaua otsipo'totopists, pinits'tsis matap'pi mökai'aketotosēsts. 7 An'istsiuaiie, niauk'anii Moses ök'okotösi sinak'sin, ki ök'ünistüpskoawsi? 8 An'istsiuax Moses, kumut'sipotomokoau kitse'usskēttsipöppisuai, kökotünistüp'skoösuai kotokem'anoauax; ki itsitsi'i matütünistsiu'ats. 9 Ki kitanistopuau annök' akünistüp'skuyiuök otokem'an, sauau'ökotasaie, ki otai'kaokemaitaii stsik'i itau'ökotau: ki annök' ikem'attauök itüp'skoauök, itau'ökotau. 10 Otüs ksnimatsax anistsiuaiie Ün'nianists'issau nin'au ki otokem'an, matökhsiu'ats mök'ökemsi. 11 Ki an'istsiuax kõnai'tappix matokot'otsimaxaie annik' epo'awsinik, anniks'isk iko'taxk nittsimiauie. 12 Itstsi' iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsik'ix matappix iuai'itsiuax, ki stsik'ix iuai'itastotosiau, Spots' im istsinnaissinni umut'uaaitastospiau. Annök' ikot'totsimök ün'nianistots'isaie. 13 Inük'sipokax itotsipotoai mök'ittokhitsikins'tsaksax, ki mök'itatsimoiikasi: ki üksšinimats'ax an'istsiuax unnai'e. 14 Ki Jesus an'iu, Pokitsim'mokau inük'sipokax ki pinanis'tokau nökstai'puksipaaissau. Ün'nianistaps'iau spots' im istsin'naiisinni. 15 Ki itokhitsikins'tsakiuax, ki itsis'tüpaatomaie. 16 Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoiinaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsanistap'iaua nök'ökhsistutsipi, nöckuinan'si üsk'sipaitappiisinni? 17 Ki an'istsiuaiie, Kumauk'ainikük'iks ökh'si? Matütsitsipa ökhsi, nitüks'küm, Ap'istotokiüä, itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiisinni, sat'sitēsts ökök'itsimanists. 18 An'istsiuaiie Tsistsimä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimataksikömos'pa, kimatakitüp'saiepitpa. 19 Ükomim'misau kin'a ki kiks's'ta; ki, kitak'anistükomimmau

kitopokau'pimau kanistük'omimmospi. ²⁰ Man'iköppi an'istsuaie. Nitokönüs' satsipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsanistap'iaua niküt'tomüssatsipi? ²¹ Jesus an'istsuaie maksüpanis'tsiminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tsisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nēsto'a. ²² Ki man'iköppi otokh'tsim'si annik' epo'awsinik, itsikikin'iistapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists. ²³ Jesus itüm'anistsiuax otüksinimats'ax, kitau'münistopuau, ako'tsapsiua ak'skotoitsipim spots'im istsin'naiisinni. ²⁴ Ki kimat'anistopuau aks'istüpiksistspapiu'camel mökotsisüppoksüx atünau'ksis istakün'ikai, ki matakiksistspapiu'ats ako'tsapsiua mök'itsipissi spots'im istsin'naiisinni. ²⁵ Otüksinimatsax otokh'tsimsax ek'skaietükkiau, ki an'iau, Tükka' akokotsikömotse'piau? ²⁶ Ki Jesus üs'sümüuax, ki an'istsiuax matap'pix matokotsistutsim'axau; Ap'istotokiau ikotokön'apistsimēsts. ²⁷ Peter itüm'anistsuaie, sat' sit, nitokönüsskipinan ki nitopokiuo'pīnan ksēstu'a. Tsa nitakanistokuinan'ipinan? ²⁸ Ki Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau, ksēsto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nin'au okkui otak'ittokhittaupissi ots'tsapinaiso'pōtsis, ksēsto'au kitak'ittokh ittau pipuau na'tsikoputtuyists asso'pōtsists kökitokök'itsimattosau Israel ististsikoputsix matap'pix. ²⁹ Ki anniks'isk skīm'ixk oko'auēsts, ki anniks'isk skīts' ixk umu'pappiipuaux ki ot'akemoauax ki un'ouauax, ki oksist'ouax ki otkem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsin'simmanoauax, nēsto'i itskim'iauēsts, kep'p'pi ak'okuyiau, ki akokuinan'attomiau üsk'sipaitappiisinni. ³⁰ Ki akai'tappix matom'six ak'sakoissiau, ki sako'issix ak'otomsiau.

20

¹ SPOTS' IM istsin'naiisinni netoi'nitsiu nīn'au, nap'ioyis istsin'aim, annök kök'kōnisuxiuök mök'anistosī ap'autükkix, mökapotomoyisax otsin'simman. ² Ki ökh'situkkisax mökokuysax tuks'kai ksistsikui tüks'kümi apün'asaini itüp'skuyuiax otsin'simmani. ³ Ki nioks'kai itai'ksistsikumiopi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nuyiuax nam'itaipuyiax itau'pumopi, ⁴ Ki an'istsiuax noköt'sitappoak insim'man, ki mököm'otsissi kitak'okotopuau, ki itappo'iau, ⁵ Nau'yi itai'ksistsikumiopi, ki piksu'yi itai'ksistukumiopi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anistsiu. ⁶ Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumiopi, itsüx'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itaipuyix, ki an'istsiuax konai'ksistsikuyi kumauka'amaitaipuisk annom'? ⁷ An'istsiauae mats'itsipa matap'pi nok' anikīnan. An'istsiuax, Noköt'sitappoak insim'man; ki mököm'otsissi kitak'okuinanipua. ⁸ Ki autükkus'si, insim'man istsin'aim an'istsuaie otap'otomoki, niniköt'sisau ap'autükkix, ki ko'tsisau saiak'inosattaupiau, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six. ⁹ Ki istoto'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumiopi itaumütüp'apotükkix, könai'inax ikōno'kuyiau apün'asaini. ¹⁰ Ki matom'six isto'sau, üs'taiiau mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikōno'kuyiau apün'asaini. ¹¹ Ki otoku'yisauaie, itüpaukape'poawtsiauaie nap'ioyis istökhsin'ai, ¹² Ki an' iau, anniks'isk sako'isix nituk'skau itai'ksistsikumiopi itapotükkiau, ki kanistokotaiiau kanist'okokipinan ki ksistsiku'i istsis'stutsissinni nitap'autükkipinan. ¹³ Ki an'istsuaie tuks'kümi, Nap'i'a, kimat'omaimatsistotopa: kiküt'tomaiökhsitükkipa tuks'kümi apün'asaini? ¹⁴ Matsit' kitsinan' ki mis'taput; nitak'anistokotau am'o sako'issiu kanist'okotopi. ¹⁵ Küttomökhsiuats nitsinan'

nanistsitsitapi nõk'anistutsissi? Kütäukapiu'ats koõps'pi, mõk'õkhsissi nitsinan'? ¹⁶ Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six ak'sakoïssiau; tükka akaiëm'ix ni'nikõttaiu, ki un'natosimix mat'toaiu. ¹⁷ Ki Jesus otšitüpamissosi Jerusalem, na'tsikoputtsix otüs'ksinimatsax itünistüp'iikax, ki an'istsiuax, ¹⁸ Sat' sit aitüpamissau'op Jerusalem, ki nin'au okku'i akitüpomüts'kau omük'atoiapiekuax ki ai'sinakix, ki akünistokõkitsimüt'tsiiauaie mõks'einsaie. ¹⁹ Ki akütsitüp'omütskau Gentiles mõkitapapıştotoõssauaie, ki mõkitstipis'ossauaie, ki mõkauai'stõssauaie; otsoks'kaiksistsikusi ak'ütsipuu. ²⁰ Zebedee oku'ix oksis'toauai ipok'itotomiauax oku'ix, ki atsimmim'miauaie, ki au'kõmõnistsiauaie tuks'kaii. ²¹ Ki an'istsiauaie, Tsa kanistsitsitapa? An'istsiu aie. Anit am'ox nitai'akokosix mõkittapuisau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'i, ki tuks'küma e'aksisauotsi. ²² Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'kõmõnikipuai, Kikütaiakokotsimipuu annõk' kos'õk nimutai'aksimipük? Kikütaiakokotüstapinükipuu üsta'pinüksinni nimutai'aküstapinükipi? An'istsiauaie, nitokot'ünistspīnan. ²³ An'istsiuax kitak'ütsimipuu no'kosä, ki kitak'üstapinükipuu üsta'pinüksinni nimut'aküstapinükipi; ki nimatsinanestsau kōkokotosuai kōkittapuisuai netots'i ki e'aksisauotsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ük'aisüppütsistotomoyiuax, otaksinan'oaiau. ²⁴ Ke' pix otokh'tsimsau istsimmim'miauaie na'sitappix ipapiimotseii. ²⁵ Ki Jesus ninikõt'siuax, ki an'istsiuax, kits'ksinipuu Gentiles otšin'aimoauax otain'aiiskotokoaiuax ki anniks'isk omüx'inax nokõt'ai'naiiskotokoaiuax. ²⁶ Ki mataketūmanistsiu'ä ksēsto'au: annõk' ak'omüksimõk, ūnanistap'otüksi; ²⁷ Ki annõk' kitaks'innauükõk ūnanistap'otüksi: ²⁸ Nin'au okku'i matütoto'ats mõk'apotomoõsaie, mõk'apotomoõsi umut'oto, ki mõk'itatsuauamütskotosi akaitappix opai'tappiisinni. ²⁹ Ki otšitüpaatosau Jericho, akai'tappix ipokiu'iauaie. ³⁰ Ki satsit, natsitappix naps'tsiox pitsiko'-otsim i tau' pix otokh'tsīsau Jesus umutak'itsskosaie awk'umiau, ki an'iau, kīm'okinan, Nin'a David okku'i. ³¹ Ki o' tappiisīn'na ai'semiauax mõkstaie'puyisax: ki matsistawk'umiau ki an'iau kīm'okinan, Nin'a, David okku'i. ³² Ki Jesus itsipu'yiū, ki nan'nikõtsiuax, ki an'iu, Tsa kõk'anistutopuu? ³³ An'istsiauaie, Nin'a mõksikauopiisaii nõõps'pīnanix. ³⁴ Ki Jesus kaiim'iuax, ki itsiksen'iuax oõps'puauax, ki oõps'puauax kau'opiau, ki itopokiuo'iauaie.

21

¹ OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau Bethphage, itum'uasuaie Olives an'istop Jesus itüp'skuyiuax na'sitappix otüsksinimats'ax, ² Ki an'istsiuax, akap'ioyis astsi'īm istsipi'ik, kikitakstümkonau üsk'omükstokiua aks'iskspīstau, ki o'kosepokai ak'opokitaipuyimiu: apo'tokau ki puk'sipīppotokikau. ³ Ki sītsīpsatsenoainiki matap'pi, kitak'anīstaiu Nin'a au'anistsiuax; ki ak'otümütsitüpskuyiuax. ⁴ I kōnan'istutsip mõks'enūpanistos otan'iipiaie prophet ki an'iu, ⁵ An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'aimau kitsipuksipa'ak, ikīnīs'siu, ki üskomük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai üskomük'stoki o'kosaie. ⁶ Ki üsksinimats'ax itappo'iau, ki Jesus itün'istutsimīax manistanīstopiax. ⁷ Ki itsipuksipīp'pīauaie üskomük'stoki ki okose'pokai, ki itokh'itstomiau otstīstots'ouaēsts ki itsittokhitstī'iauaie osto'i, ⁸ Ki ek'akaitappix saie'kuyīaiaie otstīstots'suauests moksokui; ki stsi'ix kaiak'īmiau okün'iksīsts ki moksoku'i itõkh'tūmiauests. ⁹ Ki anniks'isk matap'pixk i'tomaumattoyixk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau,

ki an'iau, Hosanna ũnnianistsitŭp'itsis David okkui: Atsım'siu annök' aipuksipu'ök nin'a otsın'ikösım; Hosanna mıs'tŭpspiu. ¹⁰ Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis ap'aitsitaiiau, ki an'iau, Tŭkka'ats? ¹¹ Ki akai'tappix an'iau annök'auk Jesus Nazareth itsiprophet, Galilee istauösım'im. ¹² Ki Jesus itsipim Ap'istotokiüa otatoi'apioyis ki anniks'isk itsipst'anmŭskotükixk, ki itsipstawk'pumaxk nato'i'apioyis, itsai'tŭpiksistsiuax, ki au'ötsuautuyixk otsit'aisinakipuauests ima'piximests, ki au'mŭskotükixk kŭkku'ix otsasso'pötsuauests ima'piximests. ¹³ Ki an'istsiuax, Sın'aip, Noko'ai ak'anistö a'tsımioikapioyis, ki ksęsto'au kanıs'tutsipuu kōmos'iepıtsix oko'auai. ¹⁴ Ki naps'tsıx ki ũs'tsekaiix itsipstotoyiauaie Nato'i'apioyis; ki ikuttotoyiaua. ¹⁵ Ki omŭk'atoiapiekuax ki aisınakix, otŭnıs'ęsts skai'pissitapısts otap'ıstutsipısts, ki pokax otsitsipst'awkkumsau nato'i'apioyis, otan'ıssau Hosanna ũnnianistsitŭp'itsis David okku'i, eks'kaaisauökhsitŭkkiaiu. ¹⁶ Ki anıstsiauaie, kikŭttaiaiokhtsıp'ā otan'ıpiiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A; kikŭttomisauanıstopa sınaksin, pokax ki ũs'stax maau'auests kumut'totsŭpanistsıstutsip ıtsak'sin? ¹⁷ Ki itskıt'siuax ki akap'ioyis ittŭp'sŭxkıtısimaie Bethany; ki annım' itsok'au. ¹⁸ Ki ksıskŭna'tŭnni mat'skitapposi akap'ioyis, itun'otsiu. ¹⁹ Ki otsıtsınno'ösi mokoku'i omŭx'ınıistsıi, itoto'aie ki matsitokonımau'atsaie, nam'ıtaitııı suo'pokısts, ki anıstsiauaie, ũnnianıst'sauŭksıaiın as it ksęsto'a. Ki omŭx'ınıistsııs sotŭm'ikŭnıpisuiu. ²⁰ Ki ũksınımatsax otsınıs'au, skai'etŭkkiaiu, ki an'iau, Mau'maikıpikŭnıpisuiu! ²¹ Jesus an'istsiuax, kıtau'mŭnıstopuu Aumaitŭkkıenoainıki, sıaıetŭkkıenoenıki itsıstus'ıpi omŭx'ınıistsıi kımataksıkaksıstutsıpa, ki nokŭt'anıstomınoainıki am'o nitum'moi, ũnıstŭp'ıtsıı, ki ũnıstŭp'apıksıstŭkıt omŭk'sıkımı; ak'ũnıstutsıp. ²² Kıtak'omıanıstau'kōmōnıpuai a'tsımioıkınoenıki aumaitŭkkıenoenıki, kıtak'okoksuai. ²³ Ki otsitsıpıs'sı nato'i'apioyıs, omŭk'atoiapiekuax ki matappıx ot'omŭxımoauax otŭs'ksınımatsstŭksı ito'toıaıaie, ki an'iau, Tsanıstapotŭmıpsın'na kumut'anıstıspııaı am'ostsk? Tŭkka' kıt'okokaiı am'ok otŭmıpsınınik? ²⁴ Ki Jesus an'istsiuax kıtak'oksŭppoötsesattopuu tuks'kaiı anık'ıenoainıki kıtak'ōtanıstopuu otŭmıps'ınnı numut'auanıstutsıpi am'ostsk. ²⁵ John ötŭs'tapınŭksınnı, Tsema itottsıu'ats? Spots'im, ki matap'pi? Ki aı'sıtsıpsattseıaı, ki an'iau, mak'anınanıki spots' im; nıtak'anıkınan, kumauk'stauaumaitoauaiıksıx? ²⁶ Ki mak'anınanıki ma tap' pi, nıtstŭnnauŭnınaıaı matap'pıx; tŭk'ka ikōn'auanıaıaı John mōkoprophetsı. ²⁷ Ki anıstsiauaıe Jesus, ki an'iau, Nımatokot'anıpınan. Ki an'istsiuax, kımatakot'anıstopuu otŭmıps'ınnı nımut'auanıstıspııaı am'ostsk. ²⁸ Ki Tsa kıt'stapuu? Tuks'kŭmı matap'pi, na'tokŭm o'kosıx; Ki matom'sıı itoto'aıe, ki an'ıu, noko'ā, matap'otŭk kıt annok' ksıstsıku'i nıtsın'sımmıan. ²⁹ An'ıu Nımat'akıttappopa: ki itsako'ısauıtsıtaı ki itsıtap'po. ³⁰ Ki matstsık'ı itoto'aıe ki mat'anıstsıaıaıe. Ki an'ıu nıtak'ıttappo, nın'ā; ki matsıtappo'atsaıe. ³¹ Tŭma' amoxı ũs'satsıma un'ni otsıtsı'tanıaıe? An'ıstsıaıaıe, Matom'sıuā. Jesus an'istsıuax, kıtau'mŭnıstıspııaı kıtısaomai'pısuai Apıstotokıüa ıtsın'nıaıısınnı publicanıx ki mats'akex aı'aksıpımaıaı. ³² Tŭk'ka John kıtıstıta'akuau mokom'otsıtappıısınnı ıstokh'sokui, ki kımataumaitoauau'ats: ki publicanıx ki mats'akex au'maitıyaıaıaıe: ki ksęsto'au kıtısınıs'ıaı kımatsakısaıaııtsıpaıaıaı kōkaımaı'toausıaı. ³³ Okh'tsık stsık'ı parable, ıtsısuı tuks'kŭmı nın'au, nap'ıoyıs ıtsın'aim, ıtsŭppıpumattomaıe ınsım'man mın'ıstsıx, ki ıtsıstse'pıskŭnattomaıe, ki ıtıtun'ıakıu ıtsın'ıokkeımskaıpi, ki spıap'ıoyıs

itap'istutsiämaie, ki itök'kumatokuyiuax ai'insimax ki itsi'pio: ³⁴ Ki otas'tsissi män'ists otai'akitsetspiests itüp'skuyiuax otap'otomokix aiinsimax mök'okuyissi itsin'ists. ³⁵ Ki ai'insimax mat'tuyiuax otap'otomok-ix, ki tuks'kümi, itauaiak'iauaie, ki stsik'i initsi'auaie, ki stsik'i okotokix itau'aiakiauaie. ³⁶ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otapotomokix: ki netoi' an'istutuyiuax. ³⁷ Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimmimmiau noko'a, ³⁸ Ki ai'insimax otsinno'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nöksinan'attopinaniau otsinan. ³⁹ Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie. ⁴⁰ Oto'si insim'man itsin'aim, Tsa' akanistutuyia'atsax anniks'isk ai'insimax? ⁴¹ Anistsiauaie, ak'saiinaknaiatsistutuyiuax anniks'isk sauum'itsitappix, ki ai'akökkumatuyiuax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie itsin'ists aits'Isau. ⁴² Jesus an'istsiuax, kiküttomaisauanistopuaiisix natoi'sinaksists, Ok'otoki, annök' itsis'tüpikistsiauaik aiokotoksapiokoiskaiu, netoi'nitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skae'tsip noöps'p'inanists? ⁴³ Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im itsin'naiisinni ak'otsip kséstou au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiix. ⁴⁴ Ki annök' ai'akittutütsinnissiuük annök' ok'otoki, aksi'sisiu, ki annök' matap'iuök ai'akittutütsinnissiuük okotoki aksipin'iau. ⁴⁵ Ki omüx'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksnim'iau osto'auai umutai'puyisaie. ⁴⁶ Ki otap'sümmösax mök'sixenösax, üs'tünnuyiuax akai'tappix, tük'ka ü, 'taiau mök'siprophetsi.

22

¹ Ki Jesus mat'anistsiuax parables, ki an'iu, ² Spots'im itsin'naiisinni netoi'nitsiu tuks'kümi omüx'inau, okuyi otokem'si. ³ Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix möksiniköttosaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüskak'sipuksipuax. ⁴ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'otomokix, ki an'istsiuax anistok'au anniks'isk üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nitso'össin: nitap'otskinamix ki nitunistakhtsimix ükainitaiu ük'okönaiksistsiau: Puksipa'atok okem'sinni. ⁵ Ki ap'etsimiauie, ki oksoku'ouests itappoiu, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'aumütskotükkipi: ⁶ Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki au'ksistutuyiuax, ki initsiu'ax. ⁷ Ki omüx'ina otokh'tsimsi, itsis'tsetükkiu: ki itüp'skuyiuax otseän'akemix, ki itsaiinakuaiistutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki itsin'siämaie otakap'ioyimoaiaie. ⁸ Itüm'anistsiuax otap'otomokix, ük'aiksistsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk matsipumapsiu'ax, ⁹ Itap'poak möksoku'ists ki kit'okönaukonoaxk üm'mokau mak'okemsinni. ¹⁰ Ki anniks'isk apotükkixk itsitap'poiäu möksoku'ists, ki ikönau'moipiauaax ot'okönokonoauax makap'six ki ökh'six: ki itsüpanis'tsimiau üm'max. ¹¹ Ki omüx'ina otsipis'si möks'innoössax ümma, nan'nuyiaie nin'aii ikem'sinni itsiso'kösimi, mat'süpsköstattaie; ¹² Ki an'istsiauaie, Napi'a, Tsa kanis'tsipapa kitsauomai'süpsköstatosi ikem'sinni itsiso'kösimi? Ki matsepuyiu'ats. ¹³ Omüx'ina itüm'anistsiuax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki oköt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itsiu asain'sinni, ki papüx'ekinikani. ¹⁴ Akai'tappix naniköttaiau: un'atosimix mat'toiäu. ¹⁵ Itümits'apuiäu Pharisees, ki itauüt'ünistsiau mökitokonimötsiauaie ote'poawsistsaie. ¹⁶ Ki ipokitüp'skuyiauaax otüksinimatsauauax ki Herodians, ki an'istsiauaie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'müni ki

kitau'münisksinimatstükki Ap'istotokiuä oksoku'i, ki kimatsümman'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiipiau. ¹⁷ Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mök'otsiponitasi Cæsar, tsöktau mat'öksiuats? ¹⁸ Ki Jesus nan'imaie otsau'okömotsitappiisuai, ki an'iu kumauk'saksksinokipuauiists kitsiks's'tapokömotsitappiansuai? ¹⁹ Ünis'tsinümmokik mixk'm, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiauaie nitai'pünasainiini. ²⁰ Ki an'istsiuax, tükka' am'o ostoks's'ä, ki tükka' os'naks's'in'ats? ²¹ An'istsiauaie, Cæsar otsinan'. Itüm'anistsiuax kotok' Cæsar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuä kotok' otsinan'ists. ²² Otokh'tsimsau annists'isk epo'awsistsk itskai'etükkiau, ki itsk't'siauaie, ki oksoku'auai itappo'iau. ²³ Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk an'iisk matsitsipats matsipuu'osinni itoto'iauaie, ki ai'süppoötsesattsiauaie, ²⁴ Ki an'iau, Nin'a, Moses itüni'u enis'si n'n'au, ki saiiitssissi pokax, oskün' akokem'attsi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauütto mu yuaie us'i pökax'. ²⁵ Annok'ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki otsai'itssissi o'kosix itsk't'siauaie otokem'an oskün' mök'okemattosaie: ²⁶ Neto'nitsiu osküni enis'aie, ki omat'osküni ki ikit'sikümiau ikönen'iau. ²⁷ Ki itsako'ieniu ake'u. ²⁸ Matsipuu'osinni tükka' otakokeman'atsaie, ikit'sikümix? Tük'ka ikönau'tuyiauaie, ²⁹ Jesus an'istsiuax. Kitai'patsistutsipuu kimatsksinipuauešts natoi'sinaksists ki ototümap'sinni Ap'istotokiuä. ³⁰ Matsipuu'sax matokemiu'axau matapikau'axau. Neto'nitsiau Ap'istotokiuä otatsim'otokatats Spots'im. ³¹ Annik' matsipuu'awsinnik kiküttomisauanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotokiuä. ³² Nesto'akauk Abraham otsinan Ap'istotokiuä ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuä, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiuä Ap'istotokiuä enix' matsinan'ouats, sa'kiaitappiix otsinan'ouax Ap'istotokiuä. ³³ Ki akai'tappiix otokh'tsimsau skai'etsimiau otüksksinimats'tüksinni. ³⁴ Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupütsössax Saducees, itauüttoi'piotseiau. ³⁵ Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoötsesattsiauaie, ki as'aksksinnuyiauaie, ki an'iu, ³⁶ Nia'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'poawsists? ³⁷ Jesus an'istsiauaie, Kitak'ükomimmau, Nin'a Ap'istotokiuä kitokönai'uskëttsipöppi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitani. ³⁸ Am'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinni. ³⁹ Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünistükomimmau kitopokau'pimok kanistük'omimmospi. ⁴⁰ Annists'isk na'tokaistsk epo'awsists, ikönauk'kitsimanists ki prophetix otan'ipists ikön'itaitsiiešts. ⁴¹ Otsakiaumoi'piotseisau Pharisees, Jesus süppo'ötsesattsiauaie, ⁴² Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tükka' oko'atsaie? An'istsiauaie David okoi'e. ⁴³ An'istsiuax, David umut'ainistainiköttaupiaie Nin'ä, otanipi, ⁴⁴ Ap'istotokiuä an'istsiauaie n'n'a, netots'i tüpo'piit, nökö'ünistutošsau kikatun'ix kitsitautütsekau'pipi? ⁴⁵ David niniköt'tüssi Nin'a, Tsa otak'anistoko'atsaie? ⁴⁶ Ki matap'pi matsitsipsa mök'okotsi'sipsätötsi tuks'kai epo'awsinni, ki annik' ksistsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoötsesattau.

23

¹ JESUS itüm'si'tsipsiuax akai'tappix ki otüksksinimats'ax, ² Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses otsiso'pötsisaie itau'piau: ³ Ünnikaiie kitomian'istaniipuai sat'sik ki nistutsik'. Ki manists's'tutsipiau, pinan is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsistutükkiu'axau. ⁴ Issoks's'tsists itau'monimiauēšts soku'ēšts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsouēšts

itotom'iauēsts; ki osto'auai matakotsistūpakioṣim'axauēsts tuks'kūmi okīt'suauax. ⁵ Otokōnap'otūksuauēsts itsistuts'īmiauēsts mōksīnnu'yīsau matap'pīx: itopūx'īstutsīmīauēsts phylacteries, ki itomūx'īstutsīmēsts otsaieno'tūksuauēsts, ⁶ Ki ūkome'tsīmīauēsts oye'tanīsts itotom'īapioyīsts, ki natoī'apioyīsts īstotom'īsoṣōtsīsts. ⁷ Ki otsitau'pīsau itau'pumaupi aiksemattsinī'otseisīnni, ki mōks'īnikōttosau, Rabbi, Rabbi. ⁸ Pīnīs'tsinīkūkīk Rabbi: tuks'kūmā kitsīn'aimoauā, Christ: ki ksēsto'au kitokōnaix'okoauax. ⁹ Ki Pīnī'nikōttok matap'pī, annom' ksōk'kum, kīn'a; tuks'kūmā kīn'ouau annōk' spōts'īm itau'pīuōk. ¹⁰ Ki pīnītīn'īkūkīk Nīn'ax: tuks'kūmā kitsīn'aimoaua, Christ. ¹¹ Annōk' omūx'īmōk ksēsto'au, kitak'apotomokoau. ¹² Annōk' ak'omuxīstutosīuōk, aks'īnūxīstutoau; ki annōk' aksīnūx'īstutosīuōk, ak'omūxīstutoau. ¹³ Kitaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharisees, kitsīksīs'tapokōmotsitappīansuai! Kītsītaīok'īauaīau matap'pīx Spōts'īm īstsīn'naiīsīnni: ksēsto'au kīmatsītaīpīpuau'ats, ki aiaksīpīmīx kīmats'epokkītsetomauaxau mōk'ītsīpīsau. ¹⁴ Kitaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharisees, kitsīksīs'tapokōmotsitappīansuai! Nam'akex oko'auēsts kītau'atṣopuaīau, ki kītāīsūmīksīstapatsīmōīkapuau: mīs'tūpkapīi kitakoku'yīsuai. ¹⁵ Kitaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharisees, kitsīksīs'tapokōmotsitappīansuai kitotka'atau ksōk'kum ki omūk'sīkīmī kōk'ītokonoōsī tuks'kūmā matap'pīuā mōkītānīs'tsītītāsī kanīstsītī'tawpī kītāumaitu'yīssi, kanīstūm'īpuai ksēsto'au Hell oku'yīx kitak'anīstsīstokīaīīstutoauau. ¹⁶ Kitaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au kītsaps'tsīotūpīnūkipuau, kītān'īpuau annōk' akitūp'ūtauūnīuōk omūk'atoīapīoyīs matsīkiu'ats, ki annōk' akitūp'ūtauūnīuōk omūk'atoīapīoyīs īsto'tokūīīxkīm, aks'īstutsīmaīe! ¹⁷ Kitūt'tsapspuau, kītsaps'tsīīpuau: Tsīma' omūk'o. Otokū'īīxkīm, ki omūk'atoīapīoyīs annīk' itatsīm'mīmīīk otokū'īīxkīm. ¹⁸ Ki annōk' akitūp'ūtauūnīuōk altar, matsīkiu'ats; ki annōk' akitūp'ūtauūnīuōk kotūk'sīnni altar itokhīts'tsīpī, aī'aksīstutsīmaīe. ¹⁹ Kitūt'tsapspuau, kītsaps'tsīpuau Tsīma' omūk'o, kotūk'sīnni, ki altar annōk' itatsīm'etsīmōk kotūk'sīnni? ²⁰ Annōk' aiakitūp'ūtauūnīuōk altar, itup'ūtauūnīu altar ki mīan'īsttokhītstsīi. ²¹ Ki annōk' aiakitūp'ūtauūnīuōk omūk'atoīapīoyīs, itūp'ūtauūnīu omūk'atoīapīoyīs ki annōk' iko'attomōk. ²² Ki annōk' aiakitūp'ūtauūnīuōk spōts'īm, itūp'ūtauūnīu Ap'īstotokīuā otspīso'pōtsīs ki annōk' itokhīttaupīuōk. ²³ Kitaks'ksīnīpuau makapī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharisees, kitsīksīs'tapokōmotsitappīansuai! Kītai'ponītasuai mīnt ki anīse ki cumīn, ki īssoku'īsts kīmatsatīpuauēstsau, okōk'ītsīmānīsts, kīm'apīīsīnni ki aumai'tūksīnni: am'osts ōkh'sī kōk'satsōsuaīau; ki mat'ōkhsīuats kōk stāīstutsīssuau stsīk'īsts. ²⁴ Kīts' apstīotūpīnūkipuau, kītāī'soautsauau īnūx'soīksīsī, ki kītāīts'īsstīmāuau camel: ²⁵ Kitaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharisees, kitsīksīs'tapokōmotsitappīansuai! Kōs'ā ki saīētso'kōsī sauauts'ī kītūs'sīīpuāīau, ki pīstots'īm itūī'tsīau mīnīk'otūksīnni ki auūt'tseīsīnni. ²⁶ Kītsaps'tsīī Pharīsee, matom'sīītau pīstots'īm kos'ā ki saīētso'kōsa mōk'ūtsīksīksīxīssī sauauts'ī, ²⁷ Kītsaks'ksīnīpuau maka'pī ksēsto'au aī'sīnakīx ki Pharīsee kītsīksīs'tapokōmotsitappīansuai! Ksīkōken'īmānīsts kīne'tūmānīstspuau aī'ōkhsīnīpīau sauauts'īstī, ki pīstots'īm itūī'tsīau enīx' okīn'ouaēsts ki makap'īsts. ²⁸ Netoī'nītsīīī ksēsto'au kīto'kōmotsitappīīnīpuau matap'pī, ki pīstots'īm kītōtūtskītsīpuai ksīs'tapokōmotsitappīīsīnni ki sauum'īstappīīsīnni.

29 Kitaks'ksinipuau maka'pi ksęsto'au ai'sinakix ki Pharisees, kitsiks's'tapokomotsitappiansuai! Kitap'istutsipuaiau prophetix otoken'imanoauęsts, ki kita'nęsts'tutsipuaiau mokom'otsitappix otoken'imanoauęsts, 30 Ki kitanipuau nitsa'kaiatappiipinanopi nin'anix otsa'kaiatappiisau nįs'tasauopoksistokemaunānopiaiu prophetix otsa'apūnoauęsts. 31 Ūn'nikaie kit'auūtanipuau, ksęsto'auūkkauk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophetsix o'kosoauax. 32 Tu'itok kįn'ouauax otsaum'itsitappiisauauęsts. 33 Pitseksįnax, opįx'exinasįnna, Tsa'a kitakanįstupis'tapixsattopats Hell įstokok'itsimani? 34 Ūn'nikaie, sat'sik kįtakittųp'skoaiu ksęsto'au prophetix, ki mokok'ietappix ki ai'sinakix: ki stsik'įx kitax'enifauaiu ki kitiikau'aistauaiu; ki stsik'įx kitakitsipstųstispi's'auaiu kitato'i'apioyimoauęsts, ki kįtak'auksįstutuauaiu amian'įstakap'ioyįsts ota'i'akitsipįsau: 35 Mōkįttokh'ittaitisįsi ksęsto'au kōnau'kōmotsitappiaapūni ksōk'kum įtsai'kimskaii. Abel mokom'otsitappiūā otsa'apūn itųpots'tsiaue Zacharias, Barachias okku'i otsa'apūniaie annōk', kitsįsenitauauōk itų'sikatsi omųk'atoiapioyįs ki altar. 36 Kįtau'mūnįstopuau kōnai'sįstskā aunok' o'tappiisįnna akįtotu'ięsts. 37 Jerusalem, Jerusalem ksęsto'auā kįtai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itųp'skuaxk ksęsto'auā ok'otokix kumutauauaiak'iauaiu, nōkstanįstikapumo'i'piauo pi' ko'kosoauax nipuaū'ā manįstau'moi'piopi o'kosix ki kimat'ōkhsįtsipuaū'ats! 38 Sat'sik, Koko'auai nam'itaisiu kįt'skįtomoko. 39 Kitan'įstopuaū, įssoots'i kimatakainokipuaū sauanenoainiki Atsįm'siu annōk' paiuksipū'ōk Ap'įstotokiuā otsįn'ikōsįm.

24

1 KI Jesus įstųx'iu ki įtsis'tųpaatomaie omųk'atoiapioyįs ki otųksįnimatsax itoto'iauaie mōkanįs'tsįnno'omōsuaie omųk'atoiapioyįs įstap'įstutųksįnni. 2 Ki Jesus an'įstsiuax kikųttaisauainipuaustsau kōnai'įstsk? Kįtau'mūnįstopuaū, matakskįt'aupa okotoki mōkstaiįna'piksįstosi. 3 Otsįt'tokhitaupįsi nitum'moyi Olives, ūksįnimats'ax įsįmitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'įnan Tsanįstįs' akanįstsiu'astsau? Ki tsa akanįstsiu'a kitsipuksipusįnni, ki punksōk'kuasįsi? 4 Ki Jesus an'įstsiuax Iskskats'įk kōkstaipįstiksįstutu'yisuai. 5 Akai'tappix ak'ųstītotoiau nitsįn'ikōsim ki ak'aniau Christ nęsto'akauk; ki ak'įpįstįksįstutuyiaūax akai'tappix. 6 Ki kitakokhįsmattopuaii auakaw'tseisįts ki mak'auakawtseisįts: Sats'sik kōksta'i'apaitsįtsauai; kōnai'įstsk ak'įstsiu; ki umut'aketsįnikawpi matomoto'ats. 7 Aiok'auua aksipua'tseiau aiokauai'i ki nin'naiisįnni aksipua'atomiau nin'naiisįnni; ki ak'unnatosiu auu'ōssįnni, ki ak'įstsiu okh'tokosįsts, ki ksōk'kumā otaks'ikauopiisįsts, ki akokōnau'toitstsiu. 8 Am'osts Įstokōnau'mūtųpipuįnawkuyii' sįsts. 9 Kitakaumųts'kakipuaū kōkįtapauksįstutoksi, ki kįtaks'enikoaiu: ki kōnai'okauua kumutaks'tsįmmįmokoau nitsįn'ikōsįm. 10 Ki akai'tappix akįstskįmskųkiau ki akaumųts'katseiau, ki akau'kįmotseiau. 11 Ki akaiēm'įx ksįs'tapsix prophetix aksipuaūiau ki aksipįksįs'tutuyiaūax. 12 Ki sauo'kōmotsitappiisįnni otakau'osi, akai'tappix otųkome'tųksuaii akstuyiaie. 13 Ki annōk' eikak'įmauōk umuk'įtsipi aksikōmots'e'piaū. 14 Ki am'ok nįn'naiisįnni įstōkh'sįtsįniksįnni ak'anįstop kōnųs'ksōkkum, kōnai'okoaua mōks'ksįniįsuaie; ki umuk'įtsipi ak'otųmitoto. 15 Ninįm'įnnoainiki ūs'tsįmetsipi Daniel otan'įstopi atsįm'apii

16 İstai'puyıssi (annök' an'İstomök ünnİsts'ksİnİssi:) 16 Annİks'İsk Judæa itau'pİxk ünnİanİstİtİpİks'kasau nitum'moİsts: 17 Annok' İtokh'İtaupİuök oko'ai pİnünİsts'İnİssaatos mök'sauautsİssi İtsİpsts'tsİİ oko'ai: 18 Annök' İnsİmman İtaupİuök pİnüt'ünİstsskos mök'otsİssi otsİstİtos'İsts. 19 Annİks'İsk İpİtap'pİİxk İ üs'takataxk aksksİnİmİau makapİ annİsts'İsts ksİstsİku'İsts! 20 Atsİmoİİkak kök'stautsİmutasuai stuyİssi, kİ İssİk'opİİksİstsİkuİ. 21 Annİk' omüx'İpuİnasİnnİ ak'İtstsu, İstsİtsİs'sİ ksök'küm, kİ annok' manİsts'İpuİnapspi, aksİs'tüpünİstİpuİnapspİu, kİ İs'sotsk matakotümanİstİpuİnapspİu'ats. 22 Kİ annİsts'İsts ksİstsİku'İsts sauun'natsİstutsİests mat'akİtstİpa matap'pİ İtsİkİmotse'pİaİau; aumai'tükkİxk, osto'auai İtunnats'İstutsİmİests annİsts'İsts ksİstsİkuİsts. 23 Kümİts'tsİkİ matap'pİ kİtai'akanİkİ Süm'mİs, am'auk Christ, kİ om'auk; pİnau'maitos. 24 Ksİs'tapsİx Christİx akİstİpuau'İau kİ ksİs'tapsİx prophetİx, kİ akanİs'tsİnnükİau omük'apstosİsts kİ pİsats'kasİsts; kİ İküm'İtstİkİ aks'İpİstİksİstutuyİauax aumai'tükkİxk. 25 Sat'sİk, kİkau'anİstopau. 26 Küm'anİstsenİkİau sat'sİt ksİs'tapsksökkuyİ ün'amauk; pİnİ'tappoat; Sa'sİt, sİmİap'İoyİsts ün'amauk; pİnaumai'tükkİk. 27 Ksİstsİkum' manİsttotsİpuksİpİpİ umut'autstİpİ apİnök'kuyİ, kİ manİststİpİkünatspİ ame'totsİ; netoİ' ak'ünİststİsu nİn'au okku'İ otos'aİe. 28 Mİksİnİİ otsİts'tsİpİ, ün'nİm pİ'tax akomoo'İau. 29 Annİsts'İsts ksİstsİku'İstsk İstsu'İnasİsts otaİksİuos'au, nato'sİ akskİ'İnüm, kİ kokum'İkesüm matakanaKİmauats, kİ kök'atosİx akotots'İnİssİau, kİ spots'İm otsİs'köpsİnnİ akauüt'apİxİp: 30 Kİ Nİn'auä okku'İ otap'stosİnnİ akİstİnakoaeİ spots'İm: kİ ksök'kum İstokİnai'tappİx ak'otümauyesİau, kİ aks'İnnoyİau Nİn'au okku'İ spots'İm İstİssokstİs'tİkuİsts İtsİpsts'otosİ, otümap'sİnnİ kİ omüxİk'kūnnasİnnİ akopoto. 31 Kİ ak'İtÜpskuyİuax otatsİm'otokatatsİx ak'soksİkkİax, kİ aumai'tükkİxk akİtotomoi'pİİauax, nİssoo'İsts sopu'İsts kİ spots'İm umuk'İtsİpİ: 32 Annok', İskSİnİk parable omüx'İnİstsİs; okün'İksİ otsa'kİükkİnİsİsİ, kİ otsuİo'pokassİ, kİtsksİnİpuau nepu'yi İtasts'tsu; 33 Neto'İ maks'İnİmenoainİkİ annİsts'İsk, İskSİnİk, mökaststİsİsİ, İto'to okh'sepİstanİsts. 34 Kİtau'münİstopau am'oi o'tappİİsİnaiİ matakstİstapu'ats otsauomaisüpanİs'tsİosau annİsts'İsk. 35 Spots'İm kİ ksök'kum ak'eİtsİnİkİau, kİ nİtse'poawsİsts matakİeİtsİnİkİau'İstsau. 36 Annİk' ksİstsİku'İk kİ annİk' İtai'ksİstsİkumİopİk matsksİnİm'ats matap'pİ, Spots'İm İtso'tokatatsİx matsksİnİm'axauaeİ, Nİn'a nİts'ksİnİmaİe. 37 Noe otsİksİs'tsİkumİsts manİstİs'pİİests, netoİ' ak'anİsttsİİests Nİn'au okku'İ oto'saİe 38 Otsauomo'kōnaiokkeuasi ksök'kum manİstau'yİpİau kİ manİstai'sİmİpİau, manİstok'kemİpİau manİsta'pİkōttükkİpİau, İtÜp'İtsİu annİk' ksİstsİkuİk, Noe otsİt'süppopİsİ akh'İosatsİ. 39 Kİ matsksİnİm'axau otsauomo'kōnaiokkeuasi kİ İtsau'İnakuaiİstutuaİau; netoİ' ak'anİstİsu Nİn'au okku'İ oto'saİe. 40 Natsİtappİx akotümitau'pİİau İnsİm'man: nİtuks'kūmİ ak'otoau, kİ stsk'İ' ak'skİtau. 41 Natsİtappİx akex' akİtaİpİk'İakİau; nİtuks'kūmİ ak'otoau, kİ stsk'İ' ak'skİtau. 42 Ün'nİkaİe mokōkİk: kİmats'ksİnİpuau annİk' İtai'ksİstsİkumİopİk kİtsİn'aimoau otai'akİtotopİk. 43 Am'okä İskSİnİk', Napİoyİs İstōkhSİn'auä otsksİnİm'opİ annİk' İtai'ksİstsİkumİopİk otai'akİtotosİ kömos'İepİtsİuä İs'taiüskskūmİuopİ, İstai'saİepukİtsetsİmopİ oko'ai İstokİtsİm'İ mökopokse'İsaİe. 44 Ün'nİkaİe İk'aisüppuapİstotosİk; kİtsİt'sİsauaİstİtİpauİ, Nİn'au okku'İ ak'İto. 45 Tükka' aumai'tükkİ

ap'otūkkuuā, ki mokōk'i apotūkkuuā annōk' otsin'aim otinaiāts'okōk oko'ai iŕstisappim'ix, mōk'okōmotokotōsax otso'ōsinoauēsts?
 46 Atsīm'siu annōk ap'otūkkuuōk, otsin'aim oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūnīstsīstutsimaie. 47 Kitau'mūnīstopuau, akokōnītainaiāts'iauaie otokōnai'nanīsts. 48 Ki annōk saum'itapotūkkuuōk, makotots'anīssi u'skētšipōppi ai'sūmsiu nītsin'aim; 49 Ki makaumūtūpauaiak'iūssi ot'opokapotūkkimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'opoksīmimūssi ai'sīmix; 50 Annōk' ap'otūkkuuōk otsin'aim ak'oto annik' kustsiku'ik otsauomūsks'kūmosaie, ki annik' itai'ksīstsikumīopik otsauomūs'ksīnīīssi, 51 Ki akaiaketsin'iauaie, ki aiakokotsiauaie mōk'itau'pīssaie otsitau'pipīax ksīstapokōmotsitāppiansix: annim' ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

25

1 SPOTS' IM iŕstsin'naiisinni aketum'anīstsiu ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'anakimatsuaueŕsts, ki itsux'iau mōkota'tsemōsau annōk' ai'akokemiuōk. 2 Ki nīs'itsix mokōk'iau, ki nīs'itsix mat'tsapsiau. 3 Anniks'isk mat'tsapsixk nito'tsīmau ot'anakimatsuaueŕsts, ki mattotūkku'axau okke'anakīmatsīs: 4 Ki mokōk'ixk ipok'iotscmiau otanakimatsuaueŕsts okke'anakīmatsīs, kos'ix itsūp'pitūkkiau. 5 Annōk' ai'akokkemiūōk otai'sūmsi, ikōnai'okano'pīiaiu ki ikōnai'okax. 6 Ki itūt'sikiikokoi ikum'iūstutsip, sat'sik, ak'okemiuā ai'puksipu; Sūksīk' kōkotatsemōssuai. 7 Itūmokōnāipuu'iau am'ox ake'kuax, ki ikōn'itaisūppasuyinūkiaiu otanakimatsuaueŕsts. 8 Ki mat'tsapsix an'īstsiuax mokōk'ix, kok'īnan kitōk'keanakīmatsuai; tūk'ka, nītan'akimatsīnanēsts ūk'aiītsīnikaiiau. 9 Ki mokōk'ix an'īstsiuax, Sa; matakakauo'ats ksēstūn'un: Is'tapuk aumūts'kotūkkix kōk'opumattosuai. 10 Ki otsakiaitappos mōk'opumattosau, aiakokemi ito'to; ki anniks'isk sopuīap'īstotosīxk ipok'sipimīuaie okkem'sinni: ki ai'okip. 11 Sako'okhtsi mat'tsapsix nokūt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pīxīkinan. 12 Ki an'īstsiuax, kitau'mūnīstopuau kimats'ksīnopuauats. 13 Ūn'nikaie mokōk'ik', tūk'ka, kimats' ksīnipuauats annik' ksīstsiku'ik ki annik' itai'ksīstsikumīopik Nin'au okku'i otai'akītotopik. 14 Spots'im iŕstsin'naiisinni netum'anīstsiu nīn'au annōk' pīuōk, ki nīnikōt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsiu'ax otsinan'īsts. 15 Ki tuks'kai ikotsiu'aie nīsītsi'i itaw'pumaupix ki stīk'i na'tokai, ki stīk'i nītuks'kai; ki kōnai'tappix itanīstokotsiu'ax maīst'okotsīstutsīpīau; ki itau'matto. 16 Annōk' ikuyiu'ok nīsītsi'i itaw'pumaupix itsīs'tapu, ki itau'mūtskotūkkiau, ki ikuyiu' stīk'ix nīsītsix itaw'pumaupix. 17 Ki netoi annōk' ikuyiu'ōk na'tokūmi, ikuyiu' stīk'ix na'tokūmīx. 18 Ki annōk' ikuyiu'ōk nītuks'kūmi itsīs'tapu, ki itatūn'akiu ksōk'kum, ki ai'ksasattomaie otsin'aim otsixkīmim'iaie. 19 Otai'sūmmoŕsi, am'ox ap'otūkkix otsin'aimoauai itoto'yīnai, ki ipokoks'tūkimīuax. 20 Ki annōk' ikuyiu'ōk nīsītsi'i itaw'pumaupix ito'to ki ito'īstapowīu stīk'ix nīsītsix itaw'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okōk nīsītsi'i itaw'pumaupix: Sat'sit nītokuīnan' matsīs'ītsix. 21 Otsin'aim an'īstsiuaie, kitōkhs'īstututūkki, ōkhs'apotūkkuā ki emūn'apotūkkuā: kitse'mūnūssatsīpīau un'natosēsts, kitakīnai'atso akauo'īēsts: Kītsīn'aim otse'tametūksīnī iŕstīpī'it. 22 Annōk' ikuyiu'ōk natokūm itaw'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokūmi itaw'pumaupix: Sat'sit, nīmat'okuīnani mats'īstokai itaw'pumaupix. 23 Otsin'aim an'īstsiuaie, kitōkhs'īstututūkki,

okhs'apotükkiuä ki emün'apotükkiuä; kitse'mүнüssatsipiau un'natosësts, kitakinai'atso akauo'iësts: Kitsin'aim otse'tametüksinni iŕtsipi'it. ²⁴ Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itaw'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksësto'a kitse'inai, kiküt'tomaisüppipumattopi kitai'pokiaki, ki kiküttomauanit'apixipi kitomoi'pitükki; ²⁵ Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itaw'pumaupi: Sat'sit, kitsinan. ²⁶ Otsin'aim an'istsiuäie, kitsaum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküttomai'süppipumattopi, ki nitomoi'pitükki, ni küttomauanit'apixipi: ²⁷ Kumaukstaokotaišksixau au'awtsoomütskotükkiš nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nöč'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix. ²⁸ Mattomok'aie itaw'pumaupi, ki kotok' annök iku'yiuök ke'pix itaw'pumaupix. ²⁹ Anniks'isk iku'yixk ak'okotaiu, ki otaksinanauaiu akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomou annik' ooko'ošinik. ³⁰ Ki ištüp'satüpišksisšs ap'otükkiuä itsau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani. ³¹ Otak'itotosi Nin'au okku'i otsta'pinasinni ipokom'ošsau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitaupi otšistsapisso'pötsis: ³² Ki akokönipotamoi'piaiu ikönai'okauua: ki aiakanštaiaketaipiksistaiau emük'ikinaiuun manistai'aketaipiksistopiax emük'ikinax ki apomük'ikinax: ³³ Ki akotüpipiuaux emük'ikinax onet'otsis ki ap'omükikinax otse'aksissauotsis. ³⁴ Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nin'naišinni matsik' annik' kitapistutomokiiik, otsauomap'astutošsi ksök'kum. ³⁵ Nitse'nots, ki kit'okokipuaa aau'ošin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuaa: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuaa: ³⁶ Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuaa; nitokh'tokos, ki kitsipiš'kotokipuaa; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsittotaakipuaa. ³⁷ Moköm'otsitappix akotüm'anistsiuäie, Nin'a, tsanistsi'i kit sits' In o pin an kitau'nots, ki kits is' so pi Q an? Ki kitse'naki, ki kitiitakopinan. ³⁸ Tsanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tošnin? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan? ³⁹ Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan? ⁴⁰ Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'münistopuaa kanistitüpištutsipuai tuks'küma inüx'tšima am'ox nix'okoax, kitanists'istutomokipuaa. ⁴¹ Akotüm'anistsiuax anniks'isk ote'aksisautšis itau'pixk, iš'tapuk emütskax mökseinsau, üksustsinasii iš'tapuk, ek'aisepütsistotomoiiauaux au'tutsokuä ki oto'tokatatsix: ⁴² Tük'ka, nitau'nots, ki kimatsissok'ipuaa: nitse'naki, ki kimat'tutokokipuaa: ⁴³ Nitsi'pitappi, ki kimat'otokipuaa: nimats'istotospa, ki kimatsistotsats'kokipuaa: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiakiopi, ki kimat'sipiskotokipuaa. ⁴⁴ Osto'auai ak'otümanistsiuäie, Nin'a Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitse'naksi, ki kit'sipitappisi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi kökstaikaw'anišotöšinan? ⁴⁵ Ai'akotümanistsiuax, kitau'münistopu au kanist'saiitüpištutsipuai tuks'küma inüx'tšima amox, kimat'anistsistutomokipuaa. ⁴⁶ Ki am'oxi aksistüpitappo'iau üšk'sitauksistototspi: ki moköm'otsitappix akittappoiau üšk'sipaitappiisinni.

26

¹ KI itünistsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts am'ošts epo'awsists, itün'istsiuax otüksinimatsax, ² Kitsksinipuaa aisto'küssi ksistsiku'ists

ak'itstsiu passover, ki Nīn'au okka'i itaumüts'kau mök'itsiksistoxösi. ³ Omük'atoiapiekuax, ki aisīnakix, ki matap'pix otsin'aimoauax itūmitūpaumooiau sp'a'toiapiekuūn Caiaphas oko'aii. ⁴ Ki ai'si'tsipsattseiau mök'anistokotsisimmiotoösaueie Jesus, ki mök'itsetinötsiaue. ⁵ Ki an'iau, pinits'tsīs oye'tani itsiksīs'tsikui ökskākümütsikīniau matap'pix. ⁶ Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper oko'ai otsitsipsts'taupissi, ⁷ Ake'ua itoto'aie, ipa'tükkiu alabaster atūxak'sin puye' itsūp'patomaie, akai'inxkīmasiaue, ki otau'yisaie itsita'suyinīmaie otokōn'iaie. ⁸ Ki otüksinīmats'ax otsinīs'saxaie, istse'tükkiax, ki an'iau mauk'etsinikatopi? ⁹ Am'ok ipum'atotopi is'taiekekaiixkīmasiuopi, ki kīm'atapsix is'tauokotaupiaue. ¹⁰ Jesus otokh'tsimi, an'istsiuax, kumauk'sauaiksixinuoauaisix ake'uā ökh'isu nitapīstutu'yipi. ¹¹ Ksēsto'au, kīmatapsix kitūsk'sauopoksemokoaiu; ki nēsto'a kīmat'ūksauopoksemokipuaa. ¹² Am'ok puye' nostūm'i otsita'suyinīssi itsitstus'imaie mök'itsopuiapīstutuyissi nōkitak'itsasi. ¹³ Kitau'mūnistopuau am'oi ökh's'itsinikisīni amianīstan'istopi kōnūs'ksökkumā, am'ok, am'o ake'uā otap'istutsipi ak'ūtanīstaie, mök'itūskisīnoösi. ¹⁴ Na'tsikoputsix, tuks'kūmä, anīstau Judas Iscariot, itappo omük'atoiapiekuax, ¹⁵ Ki an'iu, tsanīstap'pi kitak'okokīpuaii, ki nitakitūp'omutskau ksēsto'au? Ki nitsi'tuyiauaie nūp'pii ksixix'kīmīx. ¹⁶ Ki annik' itot'apsatsim mök'itamütskōsaie. ¹⁷ Ke'tani kūt'taikopūtstsi, istotom'iksīs'tsikui, ūksinīmats'ax itoto'iau Jesus, ki an'istsiaue, Tse'a kit'stapa kök'sopuiapīstutosīnan kök'kitsoyīsi passover? ¹⁸ Ki an'iu is'tapuk akap'ioyīs, ki om'umā nīn'auumā anīstok', Nīn'a, an'iu, nitsiksīs'tsikūm'i aststsi'u: koko'ai nitūs'ksinīmatsax nitak'opoksoyīmaiau passover. ¹⁹ Ki ūksinīmats'ax manīstan'istopiax itan'isttutsīmīax; ki itsopūtsitstusīmau passover. ²⁰ Ki otau'tükkusi, ipokītau'pimīuax na'tsikoputsix. ²¹ Ki otau'yīsau, an'iu, kitau'mūnistopuau tuks'kūmä ksēsto'au kītakaumüts'kauki. ²² Ki eks'kaiikikīn'etükkiau, ki ikōnau'mütūpanīstīsiauaie, Nīn'a nēsto'akats? ²³ Ki an'iu, annök okīt'sīs nitopoksis'tapīmakemauok kos'i nitakaumüts'kauk. ²⁴ Nīn'au okku'i itanīstīstappo nitsīn'awpi: ak'itūpokapiu annök' nīn'auök imüts'kaiuök Nīn'au okku'ī! Kūt'taikokīuopi annök' nīn'auök, is'taökhīsiuopi. ²⁵ Judas anni'isk itse'mütskaukisk, itūm'anīstīsiaue, Nīn'a nēsto'akats? An'istsiaue, kitan'i. ²⁶ Ki otau'yīsau Jesus ito'tsīmaie ke'tani ki itatsīm'istutsīmaie, ki itaumin'īmaie, kī ikotsīu'ax ūksinīmats'ax, ki an'iu, Matsik', oyik'; am'oiak nostūm'i. ²⁷ Ki mat'tuyiaue kos'i ki thanks ikotūk'kiu, ki ikotsīu'ax, ki an'iu kōnai'sīmattok; ²⁸ Am'okauk nītsa'apūn, mananīst's'etokisīni itūp'itsīu itsai'kīmskau akai'tappix otsaum'itsitappīsuauēsts mök'sinīsēsts. ²⁹ Ki kitan'istopuau nīmatakütsīmattoppa am'ok mīniokke saumo'pokisipstīsmattomīnani manīs'si nīn'a ots'innāisīni. ³⁰ Ki otinik'sau natoī'īnikisīni itūp'sūxiau nitum'moyi Olives. ³¹ Jesus itūm'anīstīsiaux, nēsto'a kītak'okōnūsskīmskūkipuau annök'ā koko'ikā: tük'ka, sīn'aip, nitak'auaiakīau annök' ūks'kūmiuök emük'ikīnax, ki ot'omükikīnauāisīna isto'mükikīnax akūneto'iau. ³² Aiksīstatsīpuau'eniki kītakitūpotoma'topuau Galilee. ³³ Peter an'istsiaue, ikūm'okōnūstsskīmskūkīssau ksēsto'a, nīmat'akīstsskīmskūkīpa. ³⁴ Jesus an'istsiaue, kitau'mūnīsto, Annök' koko'ik otsauomit'awkkūmsi nīpuau'ā nioks' kai kitakani kīmatksīnok'īpa. ³⁵ Peter an'istsiaue

õkskakümpoks'eniop, nimat'akanipa kimatsksinopa; neto'i ikõnau'aniiax üksšinimats'ax. ³⁶ Jesus itümitüpopokomiuaax Gethsemane an'istop, ki an'istsiuax otüksšinimatsax, annom' stau'pik, nitakittappo omim' nõkitüt'tsimoikasi. ³⁷ Ki mat'tuyiuax Peter; ki Zebedee otsistok'okuyix, ki itaumütüpiikikinetukki ki itau'mütüpeikapitsitau. ³⁸ Itüm'anistsiuax nitsitüpiikikinetukki e'insinni: annom' stau'pik, ki õk'itüskskatükkiop. ³⁹ Ki pa'tsiüstüpaatsiuax, ki isstokopi'u ostoksis', ki itüt'tsimoikau ki an'iu, Nin'a, iküm'okotsitstissi am'oi kos'a ünnianistis'tüpipotoõssi; nimatakitsitan'ats, ksësto'a kitak'itsitan. ⁴⁰ Ki matskitoto'ax otüksšinimats'ax, ki ikon'oyiuax oto'kaniax, ki an'istsiuaiie Peter, Awx'ats? Kiküttaukotüskskümmokipa tuks'kai itai'ksistsikumioipi? ⁴¹ Mokök'etsik ki a'tsimoikak, kõkstaitsipissuai issaks'ksinüksinni; sta'aw itsitsi'tatomaie ki ix'isakuvi matsi'uats. ⁴² Ki mats'istapu ki itüt'tsimoikau, ki an'iu, Nin'a, am'oi kos'a sauomot'aisimmieniki suomis'tüpipotomokoeni, kitak'itsitan. ⁴³ Ki mat'oto ki mat'okonoyiuax otsok'asax: tük'ka issoksim'au oõps'puauax. ⁴⁴ Ki itskitsiuax, ki mats'istapu, ki nioks'kai itüt'tsimoikau, ki netoi' au'aniu. ⁴⁵ Itüm'itotoiax otüksšinimats'ax ki an'istsiuax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'siak aststsiu' itai'ksistsikumioip, ki Nin'au okku'i itüp'aumütskau sauum'itsitappix otsu'auësts. ⁴⁶ Nipua', õkittäppau'op: annök' nitakaumüts'kaukõk aststsiu'. ⁴⁷ Ki otsa'kiai epuyissi, Sat'sik, Judas, na'tsikoputsix tuks'küma ito'to ki akai'tappix ipokom'iauaie inus'stoanix ki söksis'tsists ipa'tükki, itototoiax omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax. ⁴⁸ Ki annök' imüts'kaiuõkaie ikotsiu'ax apsto'sinni, ki an'iu, annök' nitak'sinnauskippauõk, an'nõkauk: mi'eenok. ⁴⁹ Ki ikõm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippiuaie. ⁵⁰ Ki Jesus an'istsiuaiie, Napi'ä, kumauk'sipuksipuksiks? Itümitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiauaie. ⁵¹ Ki sat' sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpiikins'tsakuiaie otsin'usstoan itsau'tuyiauaie, ki sp'a'toiapiekuun tuks'kümi otap'automok of'auaiakiokaie, ki kõk'sinimaie okhtok'isaie. ⁵² Jesus itüm'anistsiuaiie, kitsin'usstoanä otsits'tsipi iststsi'is; anniks'isk matap'pix mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enittaiau. ⁵³ Kit'stapa nõküttokotsitüp'atsimoikani nin'ä, ki annok' nõk'okuyissi otsitsksistsikoputsix legionix otatsim'otokatatsix? ⁵⁴ Tsa akokototümunistsistsutsipa natois'naksists, mök'itünistsissi? ⁵⁵ Neto'ik itai'ksistsikumioipik Jesus an'istsiuax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'akipuaa kanist'sitappopuau kõmos'iepitsi annök' pa'tükkiuõk inus'stoax ki söksis'tsists, kõk'otoksuai? Anis'tsiksistsikuists kitopokau'pimopuau omük'atoiapioyis kõküksšinimats'opuau ki kimatseen'okipuaa. ⁵⁶ Ki am'ostsk ikõnaiistutsipi möks'enüpanistosau prophetix osinak'suauests. Ikõnüksšinimatsax itüm'skittsiiu ki ai'tsimmutaiau. ⁵⁷ Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüpiiauaie Caiaphas, sp'atoiapiekuun, itomoi'piawpiau ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax. ⁵⁸ Ki Peter piaapütsitüpa'tseuaie sp'atoiapiekuun oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuax ap'otükki mökitokõnai'nisi. ⁵⁹ Annok', omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax ki ikõnau'kõkitsimax, istüp'iksistapenüpanissinni ap'satsimiau möks'enitõsuaie Jesus; ⁶⁰ Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksistapenüpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toiax naitsitappix ai'tapksisenüpanix, ⁶¹ Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opüksinip Ap'istotok'iuä otatoi'apioyis ki nitokot'sokapistutsip nioks'kai ksistsiku'i. ⁶² Ki Sp'atoi'apiekuun itsipuu', ki an'istsiuaiie, kitakstaie'puyipa?

Tsanistapiu'a am'ox kitse'nüpanipiau? ⁶³ Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'atoi'apiekuun mat'anistsuaie, kita'tauunisto Äp'istotokiua ipai'tappiuä, kök'aniksinnan iküm'ümeniki Christ, Ap'istotokiua okku'i. ⁶⁴ Jesus an'istsuaie, kitsemüniani; ki kitan'isto sako'okhtsim kitaks'inoauai'ini Nin'au okku'i, otsitau'pissi otümap'sinni istset'otsisi ki umutspuk'sipusi Spots'im istsisoksis'tsikuists. ⁶⁵ Sp'atoi'apiekuun itümai'pinotsimësts otsistotos'ists ki an'iu, itüpepo'atomaie Ap'istotokiua; nitak'otsikipinana stsik'ix e'ënu'panix? Sat'sik, kikai'okhtoauu oksis'tapiniköttsimani. ⁶⁶ Tsa kit'stapuauä? An'iau, möks'einsi. ⁶⁷ Itüm'itaisokuttüttsiauaie ostoksis'aie, ki oto'auësts itsitauaiak'iauaie: ki stsik'ix omi'tsirikinstspuauësts itsitauaiak'iauaie. ⁶⁸ Ki an'iau, ksësto'a Christ e'ënu'panikinän, Tükka' kitauaiak'ioaka? ⁶⁹ Annok' Peter sauauts'im itau'piu, istokitsim'i pistots'im: ki ake'kuun itoto'aie, ki an'iu, ksësto'a kitopokom'au Jesus Galilee istsitappim'i. ⁷⁰ Ki paiot'anistsiuax matap'pix nimatsksinoau'ats nimatsksinipa kitan'ipi ⁷¹ Ki otsitüp'süxi kitsim'iapioyis, stsik'i ake'kuun nan'nuyenaie ki an'istsiuax anniks'isk matap'pix itau'pixk, ani'o nin'au noküt'opoksimiuaie Jesus, Nazareth istsitappim'i. ⁷² Ki mata'toünü, ki an'iu, nimatsksin oau'ats nin'au. ⁷³ Ki otai'pistsiksissüm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'istsiauaie Peter, E'münü, ksësto'akauk tuks'kümä: kitse'poawsists kitse'ënu'paniki. ⁷⁴ Itümaumütüpipako'sinepuyiu, ki itaumütüputau'ünü, nimats'ksinoau'ats nin'au. Ki nipuau'ä sokit'okumiu. ⁷⁵ Ki Peter isksinim'aie Jesus ote'poawsinniaie, annik' itanis'tsiauaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksinokipats. Ki itsüx'iu, ki itsok'auasainiu.

27

¹ OTAP'INÖKKUSI, kõnau'mükatoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax itüp'okökitsimaiu Jesus möks'enitösauaie; ² Ki otai'iskspistössauaie, itünistüppip'iauaie, ki itüp'aumütkskaiauaie Pontius Pilate, anni'isk ninai'isk. ³ Judas, anni'isk otse'mütkskaukisk, otsinno'ösaie, otanis'sax möks'einsi, itsisauai'tsitau, ki mat'skittotsipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax niip'pix ksixix'kimix, ⁴ Ki an'iu, nikai'sauumitsitappi nitse'mütskatop mokom'otsaapünni. Ki an'iau, Tsanistappi nitokanistappikipinan'a? Ksësto'a kitak'satsip. ⁵ Ki itsipsts'istüpapikisistsiuax ksixix'kimix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki itsiko'köpsiu. ⁶ Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'kimix, ki an'iau, matökhsiu'ats ök'itsüppitsösau atsım'isokaiis, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau. ⁷ Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'itstösau. ⁸ Ün'nikaie itüsks'unnistainiköttop a'apünni istsin'simman. ⁹ Itümeënu'panistomaie annik' otan'ipikaie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax niip'pix ksixix'kimix, umutopum'attopiaie annök' Israel itüniau ünni mökanistsixkisasi; ¹⁰ Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nanistün'ik Ap'istotokiua. ¹¹ Ki Jesus paio'tsipuyimiuaie, nin'aii; ki nin'auä ai'süppoöttsesattsuaie, ki an'iu kikütam'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsuaie, kitan'i. ¹² Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inx ote'ënu'panistösauaie, matsepuyiu'ats. ¹³ Pilate itüm'anistsuaie, kiküttaisauokhtou'axau akauo'yi kitse'nüpanikoists? ¹⁴ Ki tuks'kai epo'awsin matanistsiu'atsaie; ki Nin'auä eik'skaietükkiu. ¹⁵ Annok' oye'tani nin'aua itüsksaipotoyiuaie

tuksküm'i eēn'naii ot'statauaie matap'pix. ¹⁶ Annik', nannan'attsiau tuks'kümi eēn'naii, Barabbas an'istau. ¹⁷ Ūn'nikaie otokōnau'moōsax, Pilate itūnīs'tsiuax, Tūkka' kit'statauā köks'ipotomosuai? Tsōktau Barabbas, tsōktau Jesus, annōk' an'istauōk Christ? ¹⁸ Tūk'ka iksinīm'ae umutsiksissat'siuōsau, itaumūts'kau. ¹⁹ Otsitau'pissi okōk'itsimani istsiso'pōtsīs, otokem'an itūpūt'okōttšuaie ki an'istsiuaie, pinotokan'istappikit om'ā mokōm'otsitappiuā: tūk'ka akauo'iēsts ni'okuyipists pu'inasists ni'papaukanists annok' ksistsiku'ik, osto'it itots'tsiēsts. ²⁰ Ki omūk'atoiapiekuax ki omūx'inx eikakimattšiaua matap'pix mōk'aukōmōnistōsuaie Barabbas, ki Jesus mōks'eīnsaie. ²¹ Nin'auā an'istsiua, Tūkka' na'tokūmix kitstatauau'a köks'ipotomoōssuai? An'iau Barabbas. ²² Pilate an'istsiua Tsa nitakūnnistutoau'ats Jesus, an'istauōk Christ. Ikōn'auanistsiuaie, ūnnianistauai'istais. ²³ Ki nīn'auā an'iu, kumauk'an'istauaisiks? Tsanistapiu'āts otsaam'itsistutūksinni? Ki akauo'yi itsokse'puyiaie ūnnianistauai'istais. ²⁴ Otsinīs'si, otsau'otokanistappikissaie, ki otai'akitstšissi āsinata'pii ito'tūkkiu okke', ki itūs'tsimmiu otsipot'aipuyimōsax matap'pix, ki itūniu', nimat'ototoimoko'ā am'o mokōm'otsitappiaā otsa'apūnni: ksēsto'auā sat'sīk. ²⁵ Itūmokōnai'puyia matap'pix, otsa'apūnni ūnnianistots'tšisaie nēštūn'an ki no'kosīnax. ²⁶ Itūmipo'tomoyiua Barabbas: ki otai'ksistšipsišōsaie Jesus, emūts'kaiuaie ōksiksīs'toxōsaie. ²⁷ Ninauā otseēnnakem'ix itūpīp'iauaie Jesus itokōno'paupi, ki itokōnaumoi'piiua eēn'nakex. ²⁸ Ki itsau'tomoyiauaie otsistotos'istšisaie, ki mawks'isokōšimi itsūps'kaiauaie. ²⁹ Otai'amitsinšsau ksissištšūmmokōni, itsīs'tšūmmokiauaie ki apai'i itstom'iauaie onet'otsisaie: ki auanaukopistuksīs'akōttšiauaie, ki ai'ksistapanistšiauaie, ki an'iau, Hail, Jews otsin'aimoauai! ³⁰ Ki ai'sokotuttšiauaie, ki matsīmiau apai'i ki otokōn'iaie itsitau'aiak iuaie. ³¹ Otai'ksistsiksistapanistšusuaie, asso'kōšimi itsaust'imiauaie, ki otau'ūtsisokōšimaie itsūps'kaiauaie, ki itsistapīp'iauaie mōk'auaištasaiaie. ³² Ki otsūks'au, ikonoyiauaie nīn'aii Cyrene itsitappim'i, otsinīkōsim Simon: išskuopa'atsiauaie otauai'staksīn, ³³ Ki otsito'tosau Golgotha an'istop, itokīsasiik, mūksikinūkotokōnik, ³⁴ Ikotsi'auaie moksīmatossaiiai' itsipoku'yi ki gall ipa'sokasuyinīmiauaie: ki otūt'totsisaie, mat'skaksīmattom'atsaie. ³⁵ Ki itau'aištaiuaie, ki otsistotos'ists, ki aiaketotsīpiests, itsi'kōtsotsiēsts: mōks'eēnūpanistosi annik' otan'īpik prophet, itai'aketotsīpiests nitsistotos'ists ki itsi'kōtsopnaiaua. ³⁶ Ki ito'piiua ki ūs'sūmmiuaie annim'; ³⁷ Ki itstom'iauaie otokōn'i spots'i ksīs'tapaniššinni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aimoauai. ³⁸ Na'sitappix kōmos'iepitsix ipauai'istauax tuksküm'i onet'otsisi ki stšik'i otse'aksissautšis. ³⁹ Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsiššipsattšiauaie, ki auauūkia'pīxiau, ⁴⁰ Ki an'iau ksēsto'a annōk' ipūxīn'īmōk omūkato'i'apioyīs, ki niok's'kai ksistsikuists itsiksist'apīstutšimōk, kōmotse'piosit. Ikūm'ūmeniki Ap'istotokuā okku'i inīsa'atoat auai'staksīn. ⁴¹ Neto'i omūk'atoiapiekuax netoi'nitaiksistapanistšiauaie, kiai'sīnakix ki omūx'īmīx ipokaniau, ⁴² Kōmotse'piuax stšik'ix ki matokotsikōmotsepiosiu'ats. Ikūmūm'issi Israel otsin'aim, ūnanistsinnīsa'atos auai'staksīn, ki nitakaumai'tauūnan. ⁴³ Au'maituyiauaie Apīstotoki'i: annok' ūnnianistsikōmotse'piōsaie, maksinan'attšisaie: tūk'ka iūniu', nēsto'akauk Ap'istotokuā okku'i. ⁴⁴ Kōmos'iepitsix ipok'auaistapixk neto'yistk nokūtsitūp'apiximīuaēsts

okhpe'kists. ⁴⁵ Nau'yi itai'ksistsikümiopi konüs'ksökkumä itüp'skinatsiu piksu'yi itaiksistsikumiopi. ⁴⁶ Ki otsipik'susi itai'ksistsikumiopi, Jesus aisokse'puyiu. Ki itüni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? Annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumau'ksikiks? ⁴⁷ Stsik'ix itai'puyixk, otokh'timsau', an'iau, Am'o ninau nan'nikötttsuaie Elias. ⁴⁸ Ki tuks'kumä itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksippuyinip, ki ito'kimiuaie istsipoku'yi, ki itstom'aie apai'i, ki ikotsiu'aie möksimattosaia'i. ⁴⁹ Stsik'ix an'iau, ki'ka, ök'satsip maks'ikümipuksipusi möksikömotse'piisaie. ⁵⁰ Jesus ota'atsoksepuyissi, itaumüts'kaiuaie Sta'aw. ⁵¹ Ki Sat'sit, omük'atoiapioyis itsi'kokso'iakioipi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksök'kumä itsi'papuyiu, ki ok'otokskuists ai'aketopiiu; ⁵² Ki a ken 'i man ists kau'opiiu; ki atsim'six anniks'isk ai'okaxk akaiëm ostüm'ouaësts itsipuu'ax, ⁵³ Ki ota'atsipuuwsi Jesus, itsux'iau aken'imanists, ki itüp'ipimiau atsimakap'ioyisi, ki otsinok'oaiau akai'tappiix. ⁵⁴ Annok' eënakin'au'ä, ki otopokom'ixk, otopoküs'satükkimaxk Jesus, otsinno'ösau ksök'kumi otsi'papuyiisi, ki otsinis'sau annists'isk istutsip'istsk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emün'üümü Ap'istotokiuä okku'i. ⁵⁵ Ki akai'tappix akex' pie'tsi itüs'sümmiauaie, anniks'isk itotopokiuo'ixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie: ⁵⁶ Ki ipokom'iauaux Mary Magdalene, ki Mary, James ki Jose oksis'toauaii, ki Zebedee okku'ix oksis'toauai. ⁵⁷ Otau'tükkussi, akotsin'auä Arimathæa itsitappim'i anistau Joseph, ito'to, tuks'kuma Jesus otüsksinimats'aie: ⁵⁸ Itappo' Pilate, ki iköm'önistomaie Jesus stüm' i aie. Pilate itümün'iu mökaumütskatosaiie mostüm'i. ⁵⁹ Ki Joseph otots'issi mostüm'i, itsisso'monimaie ksixistokh'aipistsi, ⁶⁰ Ki itsipststotomaie otauüt'sinani aken'iman, maniu'aie, annik' itatün'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itüp'uaupimiuaiie aken'imani istokitsim'i, ki itsistapu. ⁶¹ Ki Mary Magdalene, ki stsik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani. ⁶² Ki annik' ksistsiku'ik otökhs'apüstutosau, mat'apinökkusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikönitoto'iauaie Pilate, ⁶³ Ki an'iau, Nin'a, nitüskksinipinan om'ä ai'pistsiksistutütkiuä otan'ipi, otsakiaitap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuu. ⁶⁴ Anit' ökhs'istutsissi aken'imani nioks'kai ksistsiku'ists, otüs'ksinimatsax mökstai'sepiotosax, mökstai'kömosai'isax, mökstai'anistosauax matap'pix, ük'aipuu: ki sako'ipatsistutüksinni aks'istüpskits top matom'ipatsistutüksinni. ⁶⁵ Pilate an'istsiuax mattok'au eën'akex; is'tapuk, mi'istsutik. ⁶⁶ Ki itappo' iau, ki mi'istutsimiau ake'niman, isksküm'iauaie ok'otoksökh'sepistan, ki istsi'iauaie eën'akex.

28

¹ ISSIK'SİSTSIKUYII ksistsiku'i otai'ksiuosaie, otaumütüppapinök'kusaie issik'atoiksistsikui, Mary Magdalene ki stsik'i Mary itoto'iau möks'iniisau ake'nimani. ² Ki, sat'sit, ksök'kumä ai'papuyiu: tük'ka Ap'istotokiuä oto'tokatatsis spots' im itsinnisso'iinai, ki ito'to ki matskoap'imiuaiie ok'otoksokh'sepistan ki itop'iauaie. ³ Ostoksis'si netoinitai'natsuaie popos'ists, ki kaii'ksistotosiu neto'i kon'skui: ⁴ Ki üsk'skatükkix stun'noyiauaie, ki ai'papuyeian netoi'nitsiauaie enix'. ⁵ Ki oto'tokatatsis an'istsiuax a kex', piniko'puk; nits'ksinip kitap'üssümmauau Jesus annök' kaiis'toksauök. ⁶ Matsinakuaiëm'ats: tük'ka, ük'aipuu otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nin'ä. ⁷ Ki kipi'tappoak, ki anistok'ax otüs'ksinimatsax otse'insinni ükaipua'atomaie;

ki, sat'sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kitak'itsinnoauau: sat'sik, kikau'anistopuau. ⁸ Ki itsikip'istupaatomiauaie ake'niman ai'kopumau, ki eks'kaetametükkiau; ki auks'kasiau mokitots'ipotosauaie otüs'ksinimatsaxaie otse'poawsiniaie. ⁹ Ki otsitappo'sauax mökitsinikoösauax otüs'ksinimatsaxaie, süm'mis, Jesus ito'tatsemiauax ki an'istsiuax All hail! Ki ito'toiauaie ki ein'imiauaie oköt'sistsaie, ki ita'tsimmimmiauäie. ¹⁰ Jesus itüm'itünistsiuax, Pinikopuk; mis'tapuk, anistok'au nix'okoax mök'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsinokiau. ¹¹ Annok' otsa'kiaitapposau, süm'mis, stsik'ix üsks'katükii itoto'iau akap'ioyis, ki aitsin'nikoyiauax omük'atoiapiekuax nitap'ii. ¹² Kiotokönau'moösau ki omüx'inax otokönai'puyisau, ikotsi'auax eën'akex akaiëm'i itawk'pumaupix, ¹³ Ki an'istsiauax, ünnik' otüs'ksinimatsax nitsa'kaiokasinan, sepioto'iax ki itsikömos'attsiauaie. ¹⁴ Ki nin'a okhtsis'saie, nitaksemünan ki kitakitsikömotse'piopinan. ¹⁵ Mat'toyiauax itawk'pumaupix, ki otksinimatseipuauiax ia'tutsimiau ki annik' anissin'nik Jews sa'kiauaniptomiax. ¹⁶ Nitsi'koputsiax otüs'ksinimatsax itappo'iax Galilee nitum'mo, Jesus otan'istopi. ¹⁷ Ki otsinno'ösauaie itatsim'mimmiauäie: ki stsik'ix sai'etükkiax. ¹⁸ Ki Jesus ito'toax ki ai'sitsipsattsiauax, ki an'istsiuax, könau'tümapsinni spots'im ki ksök'kum nit'okoko. ¹⁹ Ün'nikaie, is'tapuk, isksinimats'okau könau'mianistsitappii, üs'tapinokau niniköt'tokësts otsin'ikösimësts kin'un, ki okku'i, ki atsim'istaaw: ²⁰ Isksinimats'okau mök'satsisauësts kitan'istopuauësts; ki sat'sit, kitüsks'opoksemopuau anistsiks's' tsikuists aiksiuo'si ksök'kum.